

Denuncia ante a Comisión Europea por vulneracións do Dereito da Unión cometidas polas administracións públicas españolas no contexto dos procedementos de autorización de instalación eólicas na Comunidade Autónoma de Galicia

Santiago de Compostela, xuño de 2022

ÍNDICE

	Páx.
I. Introducción.	3
II. Asociacións denuncianteas e obxecto da presente denuncia.	4
II.1. Asociacións denuncianteas.	4
II.2. Obxecto da presente denuncia.	4
III. Feitos obxecto de denuncia e normativa da Unión vulnerada.	5
III.1. Vulneración sistemática da Directiva 2003/4/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, relativa ao acceso do público á información ambiental, na tramitación dos procedementos administrativos relativos ás autorizacións de parques eólicos en Galiza: supostos concretos.	5
III.2. Contravención do Dereito da Unión na execución dos trámites de información pública por redución de prazos á metade e por falta de posta ao dispor de informes sectoriais: vulneración do disposto no artigo 6 da Directiva 2011/92/UE, do Parlamento Europeo e do Consello do 13 de decembro de 2011 relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente.	39
III.3. Vulneración da normativa da Unión a través do outorgamento de autorizacións administrativas para a construción e posta en funcionamento de proxectos eólicos artificialmente fragmentados.	52
III.4. Vulneración do artigo 5 da Directiva 2011/92/UE a través da autorización administrativa de proxectos en cuxa Declaración de impacto ambiental non se propoñen alternativas, considerando os efectos ambientais.	59
III.5. Vulneración da Directiva 2011/92/UE por parte das disposicións contidas no Real Decreto-lei 6/2022, de 29 de marzo, polo que se adoptan medidas urxentes no marco do Plan Nacional de resposta ás consecuencias económicas e sociais da guerra en Ucraína.	60
IV. Anexo documental	69

I. Introducción.

Os Estados membros deberán responder dos danos ocasionados por incumprimento do Dereito comunitario. Este principio foi establecido polo Tribunal de Xustiza da CE desde a sentenza Francovich e Bonifacci do 19 de novembro de 1991, xurisprudencia que foi confirmada en sentenzas posteriores (Faccini Dori, do 14 de xullo de 1994, Rec. I-3347, ou Braserie du pêcheur e Factortame, asuntos acumulados C-46/93 e C-48/93, do 5 de marzo de 1996, Rec. I-1131).

Expoñeranse a continuación unha serie de actuacións administrativas que se levaron recentemente a cabo por parte da Administración do Estado español e da Xunta de Galicia (administración autonómica), todas elas relacionadas cos procedementos de avaliación ambiental e autorización administrativa previa para a construción e posta en funcionamento de diversos parques eólicos sitios na Comunidade Autónoma de Galicia.

Máis aló das vulneracións directas da normativa comunitaria que como consecuencia das mentadas actuacións se produciron, e que se enumeran no apartado correspondente aos fundamentos xurídicos do presente escrito de denuncia, cómpre considerar, a fin de ponderar adecuadamente a dimensión cuantitativa e cualitativa do problema que se vai expoñer, que estamos a experimentar neste momento en España, e en particular en Galicia e o resto da cordilleira cantábrica, un desenvolvemento anárquico e descontrolado en materia de implantación de instalacións de produción eólica, sustentado administrativamente nun corpo normativo adaptado á medida dos promotores daquelas instalacións, e asentado sobre o espurio obxectivo da simplificación administrativa.

Tal pretendida simplificación, en particular, leva aparellada a merma -cando non aniquilación- dos dereitos de participación pública en materia medioambiental, e susténtase, no caso dos procedementos aplicables na Comunidade Autónoma de Galicia para a construción e posta en funcionamento de novos parques eólicos ou para a repotenciación dos mesmos, sobre tres elementos fundamentais: a absoluta discrecionalidade administrativa á hora de atribuírles aos proxectos a consideración de prioritarios ou de especial interese, a consecuente redución de prazos de tramitación, e o solapamento dos procedementos de información pública e os trámites de evacuación de informes, que de facto impide que os mentados procedementos de información pública se desenvolvan coas mínimas garantías.

Centrarase a presente denuncia, por tanto, no relativo á vulneración do Dereito da Unión no contexto dos procedementos de tramitación administrativa das autorizacións referidas. A consecuencia inmediata desa vulneración será, como se acaba de referir, o menoscabo dos dereitos de participación pública en materia ambiental. Con todo, e igualmente en termos de contextualización, debe considerarse que a segunda consecuencia do sinalado é de facto que se viabiliza e se promove administrativamente a vulneración das directivas comunitarias en materia de protección do medio ambiente, cuestión que será obxecto de denuncia independente que resulta complementaria á presente.

II. Asociacións denunciante e obxecto da presente denuncia.

II.1. Asociacións denunciante.

D. Roi Cuba Dorado, con DNI [REDACTED] como máximo representante legal da Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA), con CIF [REDACTED] e enderezo a efectos de notificación Avenida de Castelao, 20 Baixo, 15704 Santiago de Compostela (A Coruña) presenta esta denuncia no seu nome propio, no da entidade que representa e no das entidades e colectivos que forman parte da Coordinadora Eólica Así Non e que figuran referidas no Anexo I do presente documento, parte das cales achegaron neste informe documentación acreditativa dos feitos denunciados.

II.2. Obxecto da presente denuncia.

A presente denuncia, que se referirá a supostos concretos de tramitación de autorizacións relativas a parques eólicos na Comunidade Autónoma de Galicia, acreditará as seguintes vulneracións do Dereito da Unión:

- Vulneración sistemática da Directiva 2003/4/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, relativa ao acceso do público á información ambiental, na tramitación dos procedementos administrativos relativos ás autorizacións de parques eólicos en Galicia.

- Vulneración do disposto no artigo 6 da Directiva 2011/92/UE, do Parlamento Europeo e do Consello do 13 de decembro de 2011 relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente.
- Vulneración da normativa da Unión a través do outorgamento de autorizacións administrativas para a construción e posta en funcionamento de proxectos eólicos artificialmente fragmentados.
- Vulneración do artigo 5 da Directiva 2011/92/UE a través da autorización administrativa de proxectos en cuxa Declaración de impacto ambiental non se propoñen alternativas, considerando os efectos ambientais.

III. Feitos obxecto de denuncia e normativa da Unión vulnerada.

III.1. Vulneración sistemática da Directiva 2003/4/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, relativa ao acceso do público á información ambiental, na tramitación dos procedementos administrativos relativos ás autorizacións de parques eólicos en Galiza: supostos concretos.

A Directiva 2003/4/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 28 de xaneiro de 2003, relativa ao acceso ao público á información ambiental, e pola que se derroga a Directiva 90/313/CEE, establece entre os seus obxectivos a necesidade de garantir que, de oficio, a información ambiental se difunda e se poña ao dispor do público paulatinamente co obxecto de lograr unha difusión o máis ampla e sistemática posible da mentada información.

Esta Directiva, así como a 2003/35/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 26 de maio de 2003, pola que se establecen medidas para a participación do público en determinados plans e programas relacionados co medio ambiente, traspuxéronse ao ordenamento xurídico español a través da Lei 27/2006, do 18 de xullo, pola que se regulan os dereitos de acceso á información, de participación pública e de acceso á xustiza en materia de medio ambiente. Dita Lei ten por obxecto tres puntos principais, a saber: regular o acceso á información ambiental que obre en poder das autoridades públicas ou no de outros suxeitos que a posúan no seu nome, regular a participación nos procedementos para a toma de decisións sobre asuntos que incidan, directa ou

indirectamente, no medio ambiente, e cuxa elaboración ou aprobación corresponda ás Administracións Públicas, e establecer o principio de revisión administrativa e xudicial dos actos e omisións imputables a calquera das autoridades públicas que supoñan vulneracións da normativa ambiental.

En aras de non estendernos de maneira innecesaria, procede aludir directamente á seguinte escolla de concretos procedementos administrativos de tramitación de autorizacións de parques eólicos en Galicia nos que se vulnera o Dereito da Unión. De cada un dos casos referidos acompáñase o correspondente Anexo documental.

Dos feitos que se expoñen e do soporte dos mesmos nos documentos Anexos non se pode por menos que concluír que no que se refire ao acceso á información ambiental desde a vertente pasiva, é dicir, previa solicitude ante a administración tramitadora, máis aló da vulneración do Dereito interno, a vulneración do artigo 3 da Directiva 2003/4/CE -e tamén do disposto no Convenio de Aarhus- resulta ser groseira e constante.

Os casos concretos obxecto de análise e denuncia son os que seguen:

Caso nº 1. P.E. SERRA DO ORIBIO

Expediente Nº. 071/EOL

Administración tramitadora do procedemento: Xunta de Galiza

Concellos: Samos e Triacastela (Lugo)

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición dos feitos:

A modificación do proxecto Parque Eólico Serra do Oribio foi tratada con total opacidade por parte da Xunta de Galicia e, especialmente, pola Dirección Xeral de Enerxía e Minas, dependente no seu momento da Consellaría de Industria. A asociación ecoloxista ADEGA tardou preto de OITO MESES en poder acceder ao expediente, e só puido acceder unha vez o proxecto foi aprobado polo Consello da Xunta de Galicia e a Dirección Xeral de Enerxía e Minas, e non durante a tramitación do expediente. Os prazos de resposta da Xunta ás solicitudes de información de ADEGA foron adiados intencionadamente pola

administración pública para demorar tamén a resposta favorable ao acceso ao expediente e impedir que este acceso puidese ser efectivo antes de terse aprobado o proxecto.

Tampouco foi atendida a solicitude de ADEGA para ser considerada como parte interesada no expediente ata que o proxecto foi definitivamente aprobado. ADEGA viuse obrigada a reiterar a súa solicitude de acceso ao expediente até en CATRO ocasións e tivo que agardar TRES MESES ata ter acceso efectivo á documentación, mais cando xa o proxecto estaba definitivamente aprobado.

A Xunta tamén dilatou intencionadamente DOUS MESES a súa resposta á solicitude da suspensión do prazo de resolución do expediente, para poder denegala en virtude de que o expediente xa estaba formalmente resolto.

Datos relevantes:

07/01/2019. ADEGA solicita acceso e a consideración como parte interesada no expediente 071-EOL relativo ao PE Serra do Oribio e modificación do proxecto eólico, diante da Dirección Xeral de Enerxía e Minas da Xunta de Galicia.

08/02/2019. ADEGA reitera a solicitude de acceso ao expediente referido diante da Dirección Xeral de Enerxía e Minas da Xunta de Galicia.

28/02/2019. ADEGA reitera a solicitude de acceso ao expediente referido diante da Dirección Xeral de Enerxía e Minas da Xunta de Galicia.

15/05/2019. Recíbese notificación da Dirección Xeral de Enerxía e Minas coa resolución favorable ao acceso ao expediente referido, pero indícase que o acceso non poderá ser efectivo ata ter transcorrido DOUS MESES, segundo o disposto no artigo 22.2 da Lei 9/2013, de Transparencia. Daquela a D.X. de Enerxía e Minas xa sabía que a aprobación do proxecto tería lugar antes de que ADEGA puidese acceder ao expediente.

28/05/2019. ADEGA solicita a suspensión do prazo de resolución do expediente de modificación do proxecto eólico mentres esta asociación non poida ter acceso efectivo ao expediente, pois o adiamento do acceso da organización ao expediente discrimina á entidade solicitante fronte a entidade promotora do proxecto, cuxa tramitación segue o seu curso.

27/06/2019. O Consello da Xunta de Galicia aproba a modificación da aprobación definitiva do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal do parque eólico de Oribio. ADEGA descoñecía esta información.

04/07/2019. A Dirección Xeral de Enerxía e Minas resolve facer público o acordo do Consello da Xunta do 27 de xuño de 2019, polo que se aproba a modificación da aprobación definitiva do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal do parque eólico de Oribio. ADEGA descoñecía esta información.

17/07/2019. ADEGA reclama o acceso efectivo ao expediente unha vez transcorridos os DOUS MESES, ao non recibir notificación algunha da Xunta conforme ADEGA xa pode acceder de xeito efectivo ao expediente, pois en tal notificación non se indica como facelo, nin tampouco se achega ningún enlace de descarga do expediente ou CD-ROM coa copia do expediente, malia a ser solicitado e ter pagado as correspondentes taxas.

29/07/2019. DOUS MESES despois de ter presentado ADEGA a suspensión do prazo de resolución do expediente de modificación do proxecto eólico, a Subdirección Xeral de Enerxía comunica a ADEGA que inadmite a súa solicitude por estar xa resolta a aprobación da modificación, "polo que non se pode paralizar un prazo de resolución concluso". A modificación fora aprobada o día anterior polo Consello da Xunta de Galicia. A dilación na resposta da Xunta leva a pensar que foi intencionada para poder inadmitir a solicitude de ADEGA de suspensión da tramitación.

09/08/2019. A xefatura territorial da Consellaría de Industria en Lugo envía copia do expediente de referencia ás dependencias da delegación de ADEGA en Lugo en formato dixital, unha vez aprobada autorización do proxecto.

14/08/2019. Tan só 5 días despois de que de ADEGA puidese acceder de xeito efectivo ao expediente, a Dirección Xeral de Enerxía e Minas publica no Diario Oficial de Galicia (DOG) o acordo do Consello da Xunta do 27 de xuño de 2019 polo que se aproba a modificación da aprobación definitiva do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal do parque eólico Serra do Oribio.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.1 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 2. P.E. MONTE DA NEVE (I)

Expediente Nº. IN408A 2020/102

Administración tramitadora do procedemento: Xunta de Galiza

Concellos: Celanova e Vereá (Ourense)

Entidade denunciante: Stop Eólicos Xurés-Celanova

Enderezo electrónico: xurescelanova2021@gmail.com

Tfno.: +34 657231402

Descrición dos feitos:

Con data 10/12/2021 publicáronse no DOG as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto de interese autonómico e o estudo de impacto ambiental do proxecto do parque eólico Monte da Neve. Con data de 27/12/2021, a plataforma Stop Eólicos Xurés-Celanova rexistrou no Concello de Celanova un escrito dirixido á Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación advertindo do uso dun idioma non oficial en Galicia na documentación que se somete a información pública do proxecto de central eólica Monte da Neve entre Celanova e Vereá.

Nese escrito, indícase que o anexo número 14 do proxecto a exposición pública, referido ás características técnicas do modelo de aeroxerador previsto, e que se incorpora como parte do Estudo de Impacto Ambiental, está en lingua inglesa. A lingua inglesa non é lingua oficial en Galicia, polo que se dificulta a participación pública no procedemento de alegacións, indica a plataforma e reclama que se corrixa ese erro e se amplíe o prazo de alegacións para facilitar o trámite de alegacións no que se sostén a participación pública neste tipo de procedementos.

O 25/01/2022 rematou o prazo de alegacións sen que se tivesen contestado as denuncias presentadas na Secretaría Xeral de Política Lingüística e da Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación da Xunta, nin a presentada polo BNG de Celanova diante da Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

TRES MESES despois, o 24/04/2022, a Valedora do Pobo responde á queixa da Mesa pola Normalización Lingüística, informando de que recomendou á vicepresidencia

Segunda e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación a reparar o defecto de exposición pública e publicar de novo os documentos incorporados ao expediente do proxecto eólico que foron publicados en inglés, pero traducidos ás linguas oficiais.

Datas relevantes:

10/12/2021. Publicación no DOG e inicio do prazo de alegacións que remataría o día 25/01/2022.

14/12/2021. A entidade Mesa pola Normalización Lingüística rexistra queixa diante da Valedora do Pobo, e tamén da Secretaría Xeral de Política Lingüística e da Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía.

27/12/2021. Stop Eólicos Xurés Celanova rexistra queixa diante da Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía: <https://xurescelanova.fala.gal/2021/12/28/a-promotora-do-monte-da-neve-presenta-documento-en-ingles-a-xunta-debe-corrir-e-ampliar-prazo-de-alegacions/>.

30/12/2021. O BNG de Celanova rexistra queixa diante da Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía: <https://www.facebook.com/BNG.Celanova/posts/3013750042223000>

25/01/2022. Remata o prazo de alegacións sen que se teña dado resposta ningunha estas queixas.

21/04/2022. A Valedora do Pobo responde á queixa da Mesa pola Normalización Lingüística informando de que recomendou Á vicepresidencia Segunda e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación “que este organismo indique en que páxinas do proxectos esta integramente incorporada a tradución dos anexos en outras linguas non oficiais ou ben que publique eses documentos traducidos a ambas linguas oficiais da comunidade autónoma”. A Valedora do Pobo recoñece deste xeito que a queixa presentada pola Mesa de Normalización Lingüística ten fundamento legal e insta á súa reparación.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.2 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 3. P.E. MONTE DA NEVE (II)

Expediente Nº. IN408A 2020/102

Administración tramitadora do procedemento: Xunta de Galiza

Concellos: Celanova e Vereá (Ourense)

Entidade denunciante: Stop Eólicos Xurés-Celanova

Enderezo electrónico: xurescelanova2021@gmail.com

Tfno.: +34 657231402

Descrición dos feitos:

Con data 10/12/2021 publicáronse no DOG as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, o proxecto de interese autonómico e o estudo de impacto ambiental do proxecto do parque eólico Monte da Neve. Con data 24/01/2022 membros da plataforma Stop Eólicos Xurés-Celanova acoden ao rexistro municipal de Vereá, na Casa do Concello, coa intención de rexistrar varias alegacións aos documentos en exposición pública.

O funcionario ao cargo admite a rexistro só as alegacións asinadas polas dúas persoas presentes no rexistro, mais non o resto de alegacións asinadas por outras veciñas e que estas dúas persoas solicitaron rexistrar. O funcionario informa verbalmente que a lei [refírese ao art.5 da Ley 39/2015, de 1 de octubre, del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas] esixe que determinados escritos se presenten a rexistro pola persoa asinante. O citado artigo, no seu punto 3., di: "*3. Para formular solicitudes, presentar declaraciones responsables o comunicaciones, interponer recursos, desistir de acciones y renunciar a derechos en nombre de otra persona, deberá acreditarse la representación. Para los actos y gestiones de mero trámite se presumirá aquella representación.*"

Ese mesmo día, 24/01/2022, dous membros da plataforma Stop Eólicos Xurés Celanova acoden ao rexistro municipal de Celanova e presentan a rexistro 230 alegacións, que son admitidas sen ningún tipo de impedimento ao amparo da mesma lei e do mesmo artigo.

A plataforma ponse en contacto telefónico co alcalde de Vereá para explicarlle a discriminación á que están sendo sometidas veciñas de Vereá que non poden rexistrar as alegacións no seu concello.

Datos relevantes:

24/01/2022. A un día do peche do prazo de alegacións, Stop Eólicos Xurés Celanova intenta rexistrar varias alegacións no Concello de Vereá. O funcionario só admite a rexistro os dous escritos asinados polas persoas presentes, e non o resto de escritos que levan estas persoas e veñen asinados por outras veciñas.

Nesa mesma data, no Concello de Celanova, o outro concello afectado polo proxecto, dúas persoas rexistran 230 alegacións, a maioría van asinadas por veciñas que non se atopan presentes no momento do rexistro, mais o trámite cúmprese ao amparo da mesma lei.

Caso nº 4. PARQUES EÓLICOS DE VALDEPEREIRA E PICO SECO

Expediente Nº: IN661A DXIEM-04/11 e IN661A DXIEM-05/11

Administración tramitadora do procedemento: Xunta de Galiza

Concellos: O Irixe e Lalín.

Entidades e persoas denunciante: Club Roteiros de Lalín e veciños de Lalín e O Irixe (membro da Comunidade de Montes de Ermida do Campo do Irixe).

Enderezo electrónico: roteirosdelalin@gmail.com, taboadalousado@gmail.com

Tfno.: +34 665820790

Descrición dos feitos e referencia ás datas relevantes:

No trámite de exposición pública dos proxectos dos parques eólicos de Valdepereira e Pico Seco entre os Concellos de Lalín e O Irixe producíronse una serie de gravísimas irregularidades, segundo relatan nos seguintes termos as entidades interesadas naquel procedemento:

Que no DOG do día 7 de decembro de 2021 saíron a exposición pública os proxectos dos parques eólicos de Valdepereira e Pico Seco entre os Concellos de Lalín e de O Irixe. Na resolución aparecía un enlace de internet para descargar a información. Había un prazo de 15 días hábiles para presentación de alegacións que comezou o día 9 de decembro de 2021 e rematou o día 29 de decembro de 2021.

Tras reiterados intentos para descargar a documentación do enlace de internet foi imposible acceder á información ata o día 16 de decembro de 2021, cando xa pasaran 7 días do prazo da exposición pública. Posteriormente, as entidades denuncianteas tiveron coñecemento de que outra asociación (Petón do Lobo) presentara unha queixa por esta mesma circunstancia diante do órgano substantivo, e que a Xunta de Galicia recoñeceu por escrito notificado o día 15 de decembro que dito enlace non estivo operativo ata o día 14 de decembro de 2021, sen que, incomprendiblemente, e consecuentemente, ampliase o prazo de alegacións.

-Os proxectos tiñan que estar a exposición pública no Concello de O Irixe e no Concello de Lalín pois os parques eólicos proxectados afectan a estes dous Concellos. Sen embargo, os concellos de Lalín e O Irixe non fixeron a exposición pública correspondente de ditos expedientes ao público.

O Concello de Lalín omitiu por completo o trámite de exposición pública ao que estaba obrigado. O luns día 27 de decembro de 2021, a dous días de que rematase o prazo de alegacións, o representante do Club Roteiros de Lalín acudiu ao Concello de Lalín para examinar a documentación relativa a estes parques eólicos que debería estar a exposición. No Concello de Lalín, no departamento da Oficina Agraria, o Técnico de Medio Ambiente indicoulle ao interesado que a documentación non estaba exposta e, despois de insistir o interesado de que por lei debía darse o trámite de exposición pública no concello, o funcionario remitiuno ao Secretario Municipal. Preguntado o Secretario Municipal este dixo descoñecer tal cuestión malia a insistirle que a resolución do DOG de 7 de decembro indicaba que a documentación tiña que estar exposta nos concellos, o secretario remitiu ao interesado ao departamento de Urbanismo. No departamento de Urbanismo tamén indicaron descoñecer tal cuestión e que alí tampouco estaba a documentación. Despois de insistir reiteradamente, o Concello de Lalín recoñeceu por escrito que non fixo a exposición pública á que estaba obrigado. O Concello de Lalín certifica que "por razóns organizativas internas do Concello, dito expediente non se expuxo ao público nas datas sinaladas no escrito da Xunta de Galicia", recoñecendo que este Concello non fixo a exposición pública privando á veciñanza da posibilidade de coñecer os proxectos e de presentar no seu caso alegacións.

O Concello de O Irixe tampouco realizou o trámite de exposición pública ao que estaba obrigado. Neste caso, unha veciña do municipio acudiu ao Concello o día 23 de decembro de 2021 coa intención de consultar o expediente do proxecto eólico e tamén constatou que no concello do Irixe a documentación non estaba á exposición pública, polo que

presentou un escrito de queixa ao que o concello non deu resposta. Tamén se ten coñecemento de que a Secretaria-Interventora do Concello de O Irixo, faltando á verdade, certificou por escrito que se fixera o trámite de exposición pública neste Concello. Diante destes feitos, a veciña antedita presentou denuncia no Xulgado de Garda contra o concello por presunto delito de prevaricación administrativa e falsidade en documento público.

A normativa de avaliación ambiental establece que debía de haber publicacións nas páxinas web e nos taboleiros dos Concellos afectados (Lalín e O Irixo) e non había publicación algunha nas páxinas web dos concellos nin nos taboleiros de anuncios. Isto supón un flagrante incumprimento da normativa vixente, pois de conformidade co artigo 9.4. da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de Avaliación Ambiental, nos procedementos de avaliación de impacto ambiental de proxectos, publicáranse anuncios no taboleiro de edictos, e no seu caso, na páxina web dos concellos afectados.

Despois de advertir graves irregularidades na exposición pública dos proxectos dos Parques Eólicos de Valdepereira e Pico Seco que se pretenden facer entre os Concellos de Lalín e O Irixo, o día 25 de xaneiro de 2022 presentouse escrito na Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Xunta de Galicia solicitando que se puxesen a exposición pública de novo os dous expedientes, trámites que non se realizaron convenientemente no Concello de Lalín nin no Concello de O Irixo, e sen que ata o día de hoxe teñamos resposta. Estando indefensos/as ante estas gravísimas irregularidades que vulneran dereitos fundamentais, e non tendo resposta algunha da Administración, presentouse queixa ante a Valedora do Pobo de Galicia a fin de solicitar o seu amparo nesta situación.

Cómpre salientar que as mesmas irregularidades descritas no caso de referencia estanse producindo en moitos outros procedementos de autorización de proxectos eólicos en Galicia. Nas resolucións de exposición pública das administracións tramitadoras dos procedementos -Estado e Xunta de Galicia- xa se omite que se faga a exposición pública nos concellos afectados, o que incumprir a normativa antes indicada. Isto aconteceu tamén en canto á liña eléctrica de evacuación destes parques eólicos (Valdepereira e Pico Seco), que se tramitou aparte, e tamén no parque eólico Marcofán, onde se omite que se faga a exposición pública nos concellos afectados.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no [Anexo II.3](#) ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 5. P.E. MAXAL E L.A.T. MAXAL-SE BELESAR

Expediente Acceso Información Nº. AIP-EN-SC-2021-93

Administración tramitadora do procedemento: Xunta de Galiza

Entidade denunciante: Por Chantada – Candidatura de Unidade Popular

Enderezo: Outeiro, 4, Santa Cruz de Viana; CP 27519; Chantada (Galiza).

Enderezo electrónico: cupchantada@gmail.com

Tfno.: +34 626080082

Descrición dos feitos:

A pesar de estimarse o recurso dos denunciante perante a Comisión de Transparencia da Galiza, órgano dependente da Valedora do Pobo (equivalente na escala rexional ao Valedor do pobo europeo), e aínda cando a propia Resolución de acceso á información da xefa do Servizo de Ordenación e Coordinación da Dirección Xeral de Planificación enerxética e recursos naturais con data 17/11/2021 “concede acceso á información solicitada en relación ao proxecto da liña de evacuación do parque eólico Maxal”, a data 24/02/2022 non se ten dado efectivo acceso á “Solicitud de autorización administrativa de construción, aprobación do proxecto de interese autonómico e declaración de utilidade pública, en concreto, das instalacións de conexión do nó Belesar 132 kV: LAT 132 kV PE Maxal-SE Belesar, LMT 30 kV PE Prado Vello– Maxal”, da empresa promotora GALENERGY S.L., e ao “Estudo de Impacto Ambiental LMT 30 kV Prado Vello-Se Maxal, LAT 132 kV SE Maxa-SE Belesar” - Abril 2021.”.

Datas relevantes:

28/06/2021. Solicitud do proxecto do parque eólico Maxal, LAT Maxal-Belesar, mediante o modelo PR100A, diante da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda.

05/06/2021. Resposta do xefe do servizo de avaliación ambiental de proxecto que indica que deben remitirse os interesados ao órgano substantivo, sen clarificar cal é.

06/06/2021. Solicitud do proxecto do parque eólico Maxal, LAT Maxal- Belesar formulada mediante o modelo PR100A (código solicitud 10871955), diante da Dirección Xeral de Planificación enerxética e recursos naturais, Vicepresidencia segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

23/07/2021. Comunicación por parte da Dirección Xeral de Planificación enerxética e recursos naturais de traslado a terceiros de solicitude de acceso á información EXP: AIP-EN-SC-2021-93.

23/08/2021. Escrito de alegacións do promotor da liña, Galenergy, opóndose ao acceso ao expediente da entidade denunciante (desestimadas pola Resolución da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais de 17/11/2021).

29/09/2021. Escrito de queixa de Por Chantada – Candidatura de Unidade Popular (exp. RSCTG 152/2021), na Comisión de Transparencia de Galiza.

17/11/2021. Resolución de procedemento de acceso a información, concedendo acceso á información solicitada en relación ao proxecto da liña de evacuación do parque eólico Maxal, asinado pola xefa do Servizo de Ordenación e Coordinación da Dirección Xeral de Planificación enerxética e recursos naturais.

02/12/2021. Resolución da Comisión de Transparencia que estima por motivos formais a reclamación presentada por Antom Fente Parada contra a desestimación por silencio administrativo da solicitude de acceso perante a Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, e copia do expediente relativo á liña de evacuación do parque eólico do Maxal.

14/02/2022. Reiteración de solicitude de Por Chantada do proxecto do parque eólico Maxal, LAT Maxal- Belesar mediante o modelo PR004A, na Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no [Anexo II.4](#) ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 6. PARQUES EÓLICOS MESADA (Expediente Nº. IN661A2011/11-4), CUNCA (Expediente Nº. INA408A2019/02), RODEIRA e AXÓUXERE, e LIÑAS DE EVACUACIÓN LAT ÓRREA-MESADA (Expediente Nº. 2021/0048).

- Proxecto de solución da evacuación conxunta dos PE Axóuxere, PE Cunca e PE Rodeira (Vila de Cruces).
- LAT de evacuación dos PE Porcallos e PE Val do Folgoso (Lalín) por San Pedro (Vila de Cruces).
- Infraestrutura de evacuación do P.E. Cima de Vila (Agolada) Expte. PEol-405.

Administracións tramitadoras dos procedementos: Administración do Estado (Ministerio de Transición Ecolóxica e Reto Demográfico- MITERD) e Xunta de Galiza.

Entidade denunciante: Plataforma de Afectadas e Afectados de eólicos de Vila de Cruces.

Enderezo electrónico: afectadxseolicoscruces@gmail.com

Tfno.: +34 627101519

Descrición dos feitos:

Non houbo resposta por parte da Administración pública a ningunha das accións descritas no cronograma dos feitos. Dispónse dos orixinais das instancias xerais de solicitude así como das alegacións rexistradas.

Datas relevantes:

27/04/2021. A entidade denunciante dirixe á Secretaria Xeral técnica da Consellería de Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, por medio de instancia xeral, solicitude de información relativa a:

- PE Mesada: Proxecto de execución, documento de inicio, proxecto sectorial, estudo de impacto ambiental, modificacións, lugares e datas de exposición pública, entidades notificadas e expediente completo proxecto.

- Documentos de inicio dos P.E. Axóuxere, Cunca e Rodeira.

12/05/2021. Preséntanse 309 Alegacións contra a L.A.T. de San Pedro (evacuación dos PE Porcallos e PE Val do Folgoso de Lalín) na Área de Industria e Enerxía da Subdelegación do Goberno Pontevedra.

19/05/2021. Preséntanse 3530 alegacións contra o P.E. Cunca na Xefatura provincial de Pontevedra, de Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

19/05/2021. Preséntanse 146 alegacións contra o documento de inicio do Proxecto de solución evacuación conxunta dos P.E. Axóuxere, PE Cunca e PE Rodeira (Vila de Cruces) diante da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, Dirección xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

04/06/2021. Preséntanse 877 alegacións contra o documento de inicio da L.A.T. Órrea-Mesada, diante da Consellería de Medio ambiente, Territorio e Vivenda, Dirección xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

22/07/2021. Preséntanse 163 alegacións contra o PE Cima de Vila (Agolada) e a súa infraestrutura de evacuación (Vila de Cruces e Lalín), na Área de Industria e Enerxía da Subdelegación do Goberno de Pontevedra.

26/07/2021. Por medio dunha instancia xeral solicítase no rexistro do concello de Vila de Cruces o acceso ao expediente actualizado do P.E. Mesada.

03/09/2021. Preséntanse 1.119 alegacións solicitando a revisión da Declaración de Impacto Ambiental do PE Mesada, diante de Vicepresidencia segunda e Consellería de economía, empresa e innovación, Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais.

25/11/2021. Por medio dunha instancia xeral solicítase no rexistro do concello das Cruces:

- Toda a documentación do P.E. Mesada, especialmente as últimas modificacións.
- Información sobre as accións levadas a cabo polo concello tras a contestación que a empresa Green Capital Power lle deu á alegación presentada polo concello en contra do P.E. Cunca.

Achégase informe complementario no [Anexo II.5](#) ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 7. P.E. VILARTOXO

Expediente Nº. IN408A 2019/44

Administración tramitadora do procedemento: Xunta de Galiza

Concellos: A Baña e Val do Dubra

Entidade denunciante: Asociación San Román-Vento Libre do Val do Dubra

Enderezo electrónico: xoseiglesias@gmail.com

Tfno.: +34 699545391

Descrición dos feitos:

A Dirección Xeral de Planificación Enerxética da Xunta de Galicia inadmitiu unha solicitude de información da veciñanza afectada polo P.E. Vilartoxo na que se pedía confirmación da existencia dun informe negativo da Xunta relativo ao Parque eólico de referencia, logo de aparecer en prensa información que apuntaba á existencia de dito informe.

TRES MESES despois de ter requirido á Xunta confirmación de que o concello emitira certificado de exposición pública do proxecto eólico, que obrigatoriamente debe emitir (neste caso, Val do Dubra) para certificar que cumpriu con dito trámite, a Xunta contesta indicando que non recibiu tal certificado do concello. Previamente, ante a demora da resposta da Xunta, a veciñanza viuse obrigada a presentar queixa na Valedora do Pobo. Foi despois da presentación desta queixa que a Xunta deu resposta.

Actualmente, o expediente xa superou a fase de exposición pública e atópase en fase de análise técnica do expediente polo órgano ambiental da Xunta.

Datas relevantes:

26.10.2021. O xornal *La Voz de Galicia* publica que a Xunta informa negativamente ao proxecto parque eólico Vilartoxo, e por tal motivo, realízase solicitude de información ante Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación. Ligazón da nova:

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/santiago/negreira/2021/10/25/comarca-recibe-proyectos-parques-eolicos-nuevas-movilizaciones/0003_202110S25C3991.htm

16/11/2021. A Dirección Xeral de Planificación Enerxética da Xunta de Galicia inadmite a solicitude de acceso á información solicitada por José Manuel Iglesias Iglesias, por non existir tal información "informe negativo da Xunta en relación ao PE de Vilartoxo".

03/12/2021. Solicitude de información ante a Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía , Empresa e Innovación, sobre a emisión do certificado de exposición pública emitido polo Concello de Val do Dubra relativo ao expediente de solicitude de autorización administrativa previa, a autorización administrativa de construción, o estudo de impacto ambiental e o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico (PIA) do proxecto do parque eólico Vilartoxo, nos concellos da Baña e Val do Dubra (A Coruña) (expediente IN408A 2019/44), publicado no DOG Núm. 172, 7 de setembro de 2021. Neste escrito tamén se solicita información sobre o lugar e o prazo no que dito proxecto estivo exposto no referido concello. Esta solicitude de información non recibiu resposta.

15/02/2022. Presentación de Queixa na Valedora do Pobo ao non ser respondida a súa solicitude de información por parte de Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, de data 03/12/2021.

17/02/2022. A Valedora do Pobo admite a trámite a queixa e abre expediente con número C.8.Q/597/22. A queixa a día de hoxe está sen resolver.

23/03/2022. Contestación á solicitude de información en relación coa exposición pública do proxecto Parque Eólico de Vilartoxo, por parte da Subdirectora Xeral de Enerxía, da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, na que certifica que non lle consta que o Concello de Val do Dubra teña remitido certificado acreditativo de ter exposto o expediente no concello, como prevé a normativa ambiental.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.6 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 8. P.E. BOURA

Expte. nº PEol-337AC

Administración tramitadora do procedemento: Administración do Estado (MITECO)

L.A.T 132kV Ventisca-Borrasca

Entidade denunciante: Plataforma Alto Miño Eólica Así Non

E-mail: altominhoeolicaasinon@gmail.com

Descrición breve dos feitos:

Ausencia de información e comunicación cos veciños e afectados, non se notificou nin se fixo público por medios facilmente accesibles o proxecto das instalacións, tanto do parque eólico como das liñas de alta tensión. O feito de ser un expediente de acceso unicamente telemático fixo que tivese escasa eficacia de cara a poder ser consultado pola veciñanza, xa que para a poboación local, por costume e por razóns de idade, supuxo graves dificultades de acceso á información.

Falta de concreción das fincas afectadas. Falta de participación cidadá. Falta de exposición pública nos concellos antes da finalización do prazo de alegacións.

Vulneración do dereito de información da veciñanza ao non remitir a copia física a exposición pública ao tempo que se publicaba o enlace co expediente, senón cando xa vencía o prazo de alegacións (o que privaría do acceso ao non dispoñer de medios para ver o expediente dixital).

Datas relevantes:

18/08/2021. BOE. Anuncio da Área de Industria e Enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se somete a información pública o Estudo de Impacto Ambiental e a solicitude de autorización Administrativa do P.E. Boura:

<https://www.boe.es/boe/dias/2021/08/18/pdfs/BOE-B-2021-35951.pdf>

24/08/2021. BOP. Anuncio da Área de Industria e Enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se somete a información pública o Estudo de Impacto Ambiental e a solicitude de autorización Administrativa do P.E. Boura:

<https://www.deputacionlugo.gal/sites/deputacionlugo.org/files/inline-files/24-08-2021.pdf#page=27>

29/09/2021. Fin de prazo de alegacións segundo BOE.

04/10/2021. Fin de prazo de alegacións segundo BOP.

30/09/2021. Rexistro de entrada do Proxecto no Concello de A Pastoriza tras ser vencido prazo de exposición pública no Ministerio de Transición Ecolóxica.

Caso nº 9. P.E. MONZÓN

Expte nº PEol-337AC

Administración tramitadora do procedemento: Administración do Estado (MITERD)

L.A.T 132kV Ventisca-Borrasca

Entidade: Plataforma Alto Miño Eólica Así Non

E-mail: altominhoeolicaasinon@gmail.com

Descrición breve dos feitos:

Ausencia de información e comunicación cos veciños e afectados, non se notificou nin se fixo público por medios facilmente accesibles o proxecto das instalacións, tanto do parque eólico como das liñas de alta tensión. O feito de ser un expediente de acceso unicamente online fixo que tivese escasa eficacia xa que para a poboación local, por costume e por razóns de idade, supuxo graves dificultades de acceso á información.

Falta de concreción das fincas afectadas. Falta de participación cidadá. Falta de exposición pública nos concellos antes da finalización do prazo de alegacións.

Vulneración do dereito de información da veciñanza ao non remitir a copia física a exposición pública ao tempo que se publicaba o enlace co expediente, senón cando xa vencía o prazo de alegacións (o que privaría do acceso ao non dispoñer de medios para ver o expediente dixital).

Datas relevantes:

18/08/2021. BOE. Anuncio da Área de Industria e Enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se somete a información pública o Estudo de Impacto Ambiental e a solicitude de autorización Administrativa do P.E. Monzón:

<https://www.boe.es/boe/dias/2021/08/18/pdfs/BOE-B-2021-35951.pdf>

24/08/2021 BOP. Anuncio da Área de Industria e Enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se somete a información pública o Estudo de Impacto Ambiental e a solicitude de autorización Administrativa do P.E. Monzón:

<https://www.deputacionlugo.gal/sites/deputacionlugo.org/files/inline-files/24-08-2021.pdf#page=27>

29/09/2021. Fin de prazo de alegacións segundo BOE.

04/10/2021. Fin de prazo de alegacións segundo BOP.

30/09/2021. Rexistro de entrada do Proxecto no Concello de Meira para a exposición pública, tras ser vencido prazo de alegacións no Ministerio de Transición Ecolóxica.

Caso nº 10. P.E. VENTISCA

Expte nº PEOL-337AC

Administración tramitadora do procedemento: Administración do Estado (MITECO)

L.A.T 132kV VENTISCA-BORRASCA

Entidade: Plataforma Alto Miño Eólica Así Non

E-mail: altominhoeolicaasinon@gmail.com

Descrición breve dos feitos:

Ausencia de información e comunicación cos veciños e afectados, non se notificou nin se fixo público por medios facilmente accesibles o proxecto de instalación tanto do parque eólico como das liñas de alta tensión. O feito de ser un expediente de acceso unicamente online fixo que tivese escasa eficacia xa que para a poboación local, por costume e por razóns de idade, supuxo graves dificultades de acceso á información.

Falta de concreción das fincas afectadas. Falta de participación cidadá. Falta de exposición pública nos concellos antes da finalización do prazo de alegacións.

Vulneración do dereito de información da veciñanza ao non remitir a copia física a exposición pública ao tempo que se publicaba o enlace co expediente, senón cando xa vencía o prazo de alegacións (o que privaría do acceso ao non dispoñer de medios para ver o expediente dixital).

Datas relevantes:

18/08/2021. BOE. Anuncio da Área de Industria e Enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se somete a información pública o Estudo de Impacto Ambiental e a solicitude de autorización Administrativa do P.E. Ventisca:

<https://www.boe.es/boe/dias/2021/08/18/pdfs/BOE-B-2021-35951.pdf>

24/08/2021. BOP. Anuncio da Área de Industria e Enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se somete a información pública o Estudo de Impacto Ambiental e a solicitude de autorización Administrativa do P.E. Ventisca:

<https://www.deputacionlugo.gal/sites/deputacionlugo.org/files/inline-files/24-08-2021.pdf#page=27>

29/09/2021. Fin de prazo de alegacións segundo BOE.

04/10/2021. Fin de prazo de alegacións segundo BOP.

30/09/2021. Rexistro de entrada do proxecto no Concello de Meira para a exposición pública, tras ter vencido prazo de alegacións no Ministerio de Transición Ecolóxica.

Caso nº 11. P.E. PENA DO PICO

Expediente Nº. IN408 2018/10

Concellos: Becerreá

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

A entidade ecoloxista ADEGA tivo que agardar SEIS MESES para poder acceder á documentación relativa ao expediente do Parque Eólico Pena do Pico, logo de verse obrigada a acudir á Valedora do Pobo ao non ter resolta a súa solicitude en prazo. Tras seis meses de agarda para ter acceso ao expediente, exclúese da consulta de ADEGA toda información relativa ás capacidades legais, técnicas e económicas presentada pola empresa solicitante e só se lle dá acceso á documentación que constaba no expediente na data en que esta entidade fixo a solicitude de acceso á información, é dicir, en data do 10/11/2020, negándolle así acceder á documentación máis recente presente no expediente.

Datas relevantes:

10/11/2020. Solicitude de acceso a información sobre expediente Parque Eólico Pena do Pico, diante da Xefatura territorial de Vicepresidencia Segunda e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia.

04/01/2021. Pago de taxas para obtención de copias, por requirimento da Xunta, ante a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais.

02/02/2021. Notificación de traslado a terceiros da solicitude de acceso á información por parte da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, dando 15 días para presentación de alegacións.

04/03/2021. Transcorrido un mes desde a notificación de traslado a terceiros, ADEGA advirte á Xunta do transcurso do prazo e reitera a súa solicitude de acceso ao expediente.

14/04/2021. A Valedora do Pobo notifica recepción do escrito de queixa contra a desestimación por silencio administrativo da solicitude presentada ante a Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, dando lugar ao Expte. RSCTG 35/2021.

24/05/2021. Resolución de acceso á información e recoñecemento da condición de interesada a ADEGA por parte de Vicepresidencia Segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación, Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais. Indícase que a documentación á que se dá acceso é só a "aquela que consta no expediente ata a data de solicitude de acceso" (documento de alcance e EIA elaborado polo promotor) e exclúese do acceso a información relativa á capacidade legal, técnica e económica da empresa solicitante.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.7 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 12. P.E. SERRA DO COLMO

Expediente Nº. IN408A/2020/86

Concellos: Becerreá

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

A entidade ecoloxista ADEGA tivo que agardar DEZ MESES para poder acceder á documentación relativa ao expediente do Parque Eólico Serra do Colmo, logo de verse obrigada a acudir á Valedora do Pobo ao non ter resolta a súa solicitude en prazo e atoparse co silencio administrativo da Xunta. A Valedora do Pobo confirma recibo da queixa CINCO MESES despois de tela presentado a través do formulario que existe a tal efecto. Obtense acceso ao expediente DEZ MESES despois de telo solicitado formalmente, pero exclúese da consulta de ADEGA toda información relativa ás capacidades legais, técnicas e económicas presentadas pola empresa promotora do parque e só se lle dá acceso á documentación que constaba no expediente na data en que esta entidade fixo a solicitude de acceso á información, é dicir, hai DEZ MESES, o

10 de novembro de 2020, negándolle deste xeito acceder á documentación máis recente que consta no expediente.

Datas relevantes:

10/11/2020. Solicitud de acceso a información sobre expediente Parque Eólico Serra do Colmo, diante da Xefatura territorial de Vicepresidencia Segunda e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia.

04/01/2021. Pago de taxas para obtención de copias, por requirimento da Xunta, ante a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais.

02/02/2021. Notificación de traslado a terceiros da solicitude de acceso á información por parte da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, dando 15 días para presentación de alegacións.

04/03/2021. Transcorrido un mes desde a notificación de traslado a terceiros, ADEGA advirte á Xunta do transcurso do prazo e reitera a súa solicitude de acceso ao expediente.

07/04/2021. Ante o silencio administrativo da Dirección Xeral de Planificación Enerxética, da Xunta, ADEGA presenta queixa na Valedora do Pobo, que confirma a recepción da mesma por correo electrónico con data 07.04.2021, ás 21:35 horas.

20/09/2021. CINCO MESES despois de ser presentada a queixa, a Valedora do Pobo notifica recepción do escrito de queixa contra a desestimación por silencio administrativo da solicitude presentada ante a Vicepresidencia Segunda e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, dando lugar ao Expte. RSCTG 99/2021.

22/10/2021. Resolución de acceso á información e recoñecemento da condición de interesada a ADEGA por parte de Vicepresidencia Segunda e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.8 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 13. REPOTENCIAMIENTO DO P.E. CORME

Expediente Nº. OW111005100ES

Concellos: Ponteceso

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

A entidade ecoloxista ADEGA tivo que agardar SETE MESES para poder acceder á documentación relativa ao expediente de Repotenciamento do Parque Eólico de Corme, logo de verse obrigada a acudir á Valedora do Pobo ao non ter resolta a súa solicitude en prazo, e ter que agardar dous meses a maiores, tras resolución positiva de acceso, para poder consultar o expediente por mor da oposición de terceiros.

Dado que existiu oposición de terceiros (promotora EDP Renovables) con "dereitos afectados ao acceso á información solicitada", o acceso a dita información non pode ser efectivo ata que transcorra o prazo ao que fai referencia o artigo 22.2 da Lei 19/2013 do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno. Esta disposición resulta vantaxosa para a parte promotora, por canto a súa simple manifestación de oposición ao acceso á información pública do/a solicitante, estea ou non fundamentada, adía como mínimo DOUS MESES o acceso efectivo á información contida no expediente por parte do solicitante. Neste dous meses, o expediente pode acadar resolución sen que a persoa física ou xurídica interesada con resolución favorable de acceso poda finalmente acceder ao expediente antes de ser resolto. Esta casuística é unha das máis frecuentes.

Datas relevantes:

30/04/2021. Solicitude de acceso a información sobre expediente Parque Eólico Repotenciamento Corme.

28/05/2021. Comunicación de traslado a terceiros da solicitude de acceso á información, neste caso á promotora EDP Renovables España S.L, dando prazo de alegacións de 15 días.

12/07/2021. Presentación de queixa na Valedora do Pobo que deu lugar a expediente T.6. Q/7332/21 contra a falta de resolución da solicitude de acceso a información por parte da Dirección Xeral de Planificación Enerxética da Xunta de Galicia.

01/09/2021. Resolución sobre solicitude de acceso á información pública. Dada a existencia de oposición de terceiros, non se poderá acceder ao expediente ata vender o prazo de dous meses a contar desde o día seguinte ao da notificación por se cabe interpoñer por terceiras partes recurso contencioso-administrativo.

02.11.2021. Data a partir da cal se ten acceso ao expediente. Porén, non se produce máis notificación por parte da Xunta.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.9 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 14. P.E. PICATO

P.E. PICATO

Expediente A.I. Nº. AIP-EN-SC-2021-162

Concellos: Lugo.

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

Tanto a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como a Xefatura Territorial de Lugo de Vicepresidencia Segunda, Consellería de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia seguen a desestimar todas as solicitudes de acceso á información relativas a proxectos eólicos por silencio administrativo e non dan resposta ata que reciben apercibimento por parte da Valedora do Pobo.

Neste caso, tras ter sido trasladada consulta a terceiros sobre a solicitude de ADEGA de acceso á información contida no expediente non se obtivo máis comunicación da Xunta, dando por desistida a solicitude por silencio administrativo.

Datos relevantes:

22/12/2021. Solicitud de acceso á información contida no expediente relativo ao P.E. Picato diante da Xefatura territorial de Lugo de Vicepresidencia Segunda, Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

14/01/2022. Notificación da Xefatura Territorial de Lugo de traslado a terceiros da solicitude de acceso á información de ADEGA relativa ao PE Picato. Transcorridos DOUS MESES desde esta notificación non se ten resposta por parte da Xefatura territorial de Lugo de Vicepresidencia Segunda, Consellería de Economía, Empresa e Innovación, nin a día de hoxe existe resolución estimatoria ou desestimatoria da solicitude de acceso á información.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.10 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 15. P.E. SERRA DE LIÑARES

Expediente nº Clave: (LU-11/146-EOL) 2011/0166

Concellos: A Fonsagrada, Negueira de Muñiz.

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

Tanto a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como a Xefatura Territorial de Lugo de Vicepresidencia Segunda, Consellería de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia seguen a desestimar todas as solicitudes de acceso á información relativas a proxectos eólicos por silencio administrativo, e non dan resposta ata que reciben apercebimento por parte da Valedora do Pobo. Isto dá constancia da vulneración sistemática dos dereitos de acceso á información pública e de participación cidadá por parte do goberno autonómico en canto aos expedientes administrativos de autorización de proxectos eólicos, obrigando constantemente á cidadanía a recorrer á Valedora do Pobo para poder acceder á información solicitada, cun resultado vantaxoso para as promotoras, porque a Xunta favorece as condicións polas que se retrata o acceso

da cidadanía aos expedientes, mentres que paralelamente estes seguen avanzando na súa tramitación.

No caso do P.E. Serra de Liñares, só despois de recorrer á Valedora do Pobo, a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Xunta deu acceso parcial ao expediente, outorgando a ADEGA a condición como parte interesada, pero sen emitir a copia dixital do expediente, tal e como se requiría na solicitude. A Xunta de Galicia, a través da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, emite copia parcial do expediente relativo ao Parque eólico Serra de Liñares, a pesar de ter sido solicitada expresamente a copia íntegra do expediente, ter pagado previamente as taxas correspondentes e ter que agardar TRES MESES para obter resposta. Esta situación adoita repetirse con frecuencia, obrigando a ADEGA a presentar recorrentemente a oportuna reclamación diante da Dirección Xeral de Planificación enerxética e diante da Comisión de Transparencia da Valedora do Pobo. Tal recorrencia na falta da dilixencia da Xunta suxire que utiliza estas tácticas de demora e obstrución ao acceso á información intencionadamente. A última solicitude presentada por ADEGA reclama á dirección xeral de Planificación Enerxética que indique cal é a forma efectiva de acceder ao expediente ao ser ADEGA unha entidade que está obrigada a relacionarse electronicamente coa administración pública e ter a condición de interesada, sen que ata o momento se obtivese resposta por parte deste organismo.

Datas relevantes:

15/12/2021. Resolución da D.X. Planificación Enerxética da Xunta pola que se dá publicidade á Declaración de Impacto Ambiental relativa ao parque eólico Serra de Liñares.

25/01/2021. ADEGA paga as taxas para a obtención de copia dixital do expediente.

28/01/2022. Solicitude de ADEGA de acceso á información contida no expediente do parque eólico Serra de Liñares, copia dixital e de consideración de ADEGA como parte interesada no expediente deste proxecto que xa conta con Declaración de Impacto Ambiental favorable por parte da Xunta de Galicia. Transcorridos DOUS MESES da solicitude non se ten resposta por parte da Xefatura territorial de Lugo de Vicepresidencia Segunda, Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

23/03/2022. Notificación da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais recoñecendo a ADEGA como parte interesada no expediente, pero sen achegar a copia dixital do expediente íntegro, tal e como fora solicitado, sen xustificar por que non se emite tal copia. Só se achega ligazón para descargar do documento da Declaración de Impacto Ambiental do proxecto, que xa foi publicado no Diario Oficial de Galicia (DOG) o pasado 15 de decembro de 2021.

28/03/2022. Escrito de reclamación de ADEGA presentado diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais por non emitir copia dixital íntegra do expediente relativo ao parque eólico Serra de Liñares, malia estaren as taxas correspondentes xa pagadas. ADEGA tamén presentou queixa na Comisión de Transparencia da Valedora do Pobo.

29/04/2022. Ao non ter recibido copia dixital do expediente, ADEGA presenta nova solicitude de acceso electrónico ao expediente. Despois de UN MES desde que a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais recoñecese a ADEGA a condición de interesada no expediente relativo ao P.E. Liñares non indica como se pode acceder de forma efectiva ao mesmo, polo que ADEGA solicita a esta dirección xeral que, na súa condición de interesada, e como entidade que se relaciona coa administración pública a través de medios electrónicos, se lle outorgue un enderezo electrónico ou canle de acceso dixital ou electrónico á documentación contida no expediente de referencia. A día de hoxe non se ten recibido resposta á dita solicitude.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.11 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 16. P.E. CHAO DO MARCO

Número Expediente: (LU-11/144-EOL)

Concellos: Becerreá.

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

Tras SEIS MESES sen obter resposta da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais sobre a solicitude de consideración como parte interesada e acceso á información contida no expediente de autorización relativo ao Parque Eólico Chao do Marco, ADEGA presenta queixa na Valedora do Pobo contra a Xunta polo incumprimento das leis de transparencia e acceso á información pública e ambiental. Tras a presentación desta queixa e o requirimento de atención á solicitude que a Valedora do Pobo fai diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética, esta notifica a ADEGA que se lle recoñece a condición de interesada no expediente de referencia. Porén, non responde á solicitude de acceso ao contido íntegro do expediente, nin indica ningunha ligazón nin referencia de localización onde ADEGA tería acceso ao expediente completo. Tras a notificación da Xunta, ADEGA reclama de novo ante este organismo (D.X. Planificación Enerxética) que se lle dea acceso efectivo ao expediente o antes posible na súa condición de interesada. A día de hoxe, a Xunta aínda non indicou a ADEGA como acceder de forma efectiva ao expediente no que figura como parte interesada.

Datas relevantes:

11/11/2021. Solicitude de acceso á información contida no expediente relativo ao P.E. Chao do Marco e solicitude como parte interesada no expediente diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais de Vicepresidencia Segunda, Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

21/01/2022. Transcorridos DOUS MESES desde a presentación da solicitude, solicítase de novo o acceso ao expediente relativo ao P.E. Chao do Marco ou confirmación de que a solicitude está denegada. Dous meses despois de rexistrar este escrito, segue sen resolverse, sendo desestimada por silencio administrativo.

02/05/2022. ADEGA presenta queixa na Valedora do Pobo contra a Dirección Xeral de Planificación Enerxética por non ter respondido á solicitude de acceso á información pública relativa ao expediente do P.E. Chao do Marco nin tampouco á solicitude de consideración como parte interesada no expediente.

09/05/2022. A Valedora do Pobo remite acuse de recibo da queixa presentada por ADEGA.

20/05/2022. ADEGA recibe notificación da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais que lle foi recoñecida a condición de interesada no expediente e que

“será consultada na exposición pública do proxecto, notificaráselle a Declaración de Impacto Ambiental e a Resolución que se dite unha vez concluído o procedemento de autorización do referido parque eólico”.

24/05/2022. ADEGA presenta diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais solicitude dunha ligazón de acceso a toda a documentación contida no expediente do P.E. Chao do Marco para dar cumprimento ao acceso efectivo ao expediente o antes posible, ou que dispoña, en calquera caso, a solución que mellor conveña para dar acceso efectivo a ADEGA, na súa condición de interesada, ao expediente de referencia.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.12 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 17. SOLICITUDE DE ACCESO Á INFORMACIÓN SOBRE O "PLAN DE CONSERVACIÓN Y RECUPERACIÓN DE *CENTAUREA ULTREIAE* EN EL ENTORNO DEL MONTE CASTELO" (NO CONTEXTO DA TRAMITACIÓN ADMINISTRATIVA PARA A IMPLANTACIÓN DPO P.E. BUSTELO).

Organismo: Dirección Xeral de Patrimonio Natural, Consellería de Medio Ambiente da Xunta.

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

Con data 26/11/2020, e en atención a que na Declaración de Impacto Ambiental do parque eólico Bustelo, aparece referencia ao “Plan de Conservación y recuperación de *Centaurea ulreiae* en el entorno del Monte Castelo”, como medida compensatoria presentada pola promotora, a entidade ecoloxista ADEGA solicita ao órgano ambiental competente (Dirección Xeral de Patrimonio Natural da Xunta) acceso ao contido do Plan de Conservación, xunto con todos os informes e requirimentos técnicos asociados. Por outra parte, lembra á administración autonómica que desde 2010 ten pendente de aprobación e publicación o “Plan integral de recuperación e conservación de especies vexetais en perigo de extinción da zona de Bergantiños (*Centaurea ulreiae* Silva Pando

e *Euphorbia polygalifolia* Welw. ExBoiss)“ polo que se dispoñen medidas de recuperación e conservación destas plantas endémicas.

A *Centaurea ulreia* é unha planta endémica que só se atopa na área de afectación do P.E. Bustelo, sendo a súa única área de distribución en todo o mundo. Pese a que existe un plan integral de recuperación, aínda non foi aprobado, pero si foi posto á disposición da empresa promotora do parque eólico Bustelo para, a partir deste, realizar un plan de recuperación e conservación desta planta endémica na contorna do Monte Castelo, afectada polo proxecto eólico, podendo estar incorrendo mesmo nun delito por outorgar á empresa información privilexiada.

A solicitude de acceso á información foi desestimada por silencio administrativo.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.13 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 18. SOLICITUDE DE INFORMACIÓN SOBRE PERMISOS DE ACCESO E CONEXIÓN Á REDE EN GALICIA.

Organismo: *Dirección General de Política Energética y Minas, Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico*

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

Con data 20/10/2021, e en atención a que proximamente se acadar os fitos ou prazos límite marcados polo Real Decreto-Lei 23/2020, de 23 de xuño, para a obtención por parte das promotoras eólicas para obtención de permisos e as declaracións de impacto ambiental e outras autorizacións preceptivas, a entidade ecoloxista ADEGA formula solicitude de información sobre varias cuestións concretas: “Relación de proyectos de enerxías renovables no activos para los que se ha solicitado permiso de acceso a la red eléctrica española en Galicia, entre el 28 de diciembre de 2013 y el 31 de diciembre de 2017...”; “Relación de proyectos de enerxías renovables no activos para los que se han solicitado permisos de acceso a la red eléctrica española en Galicia, con posterioridad al

31 de diciembre de 2017 y antes de la entrada en vigor del real decreto ley 23/2020, de 23 de junio...”, etc.

A solicitude de información foi desestimada por silencio administrativo.

Datos relevantes:

20/10/2021. Copia da solicitude de información presentada no Ministerio de Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico.

26/11/2020. Copia da solicitude de información presentada ante a Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.14 ao presente escrito de denuncia.

Caso nº 19. ADIAMENTO DE ACCESO Á INFORMACIÓN EN BASE Á OPOSICIÓN DE TERCEIROS.

P.E. NEBOADA

Expediente A.I. Nº. AIP-EN-SC-2021-04

Concellos: Vilamartín de Valdeorras, A Rúa e Quiroga.

P.E. SERRA DO FURCO

Expediente A.I. Nº. AIP-EN-SC-2021-05

Concellos: Becerreá.

P.E. TREBOADA

Expediente A.I. Nº. AIP-EN-SC-2021-07

Concellos: San Xoán de Río, A Pobra de Trives, Chandrexa de Queixa, Castro Caldelas, Ribas de Sil.

P.E. SERRA DE PIÑEIRA

Expediente A.I. Nº. AIP-EN-SC-2021-08

Concellos: Baralla e Láncara

Entidade denunciante: Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)

Enderezo electrónico: adega@adega.gal

Tfno.: +34 981570099

Descrición breve dos feitos:

Nestes catro casos, a entidade ecoloxista ADEGA tivo que agardar CINCO MESES para poder acceder á documentación relativa aos expedientes citados. A singularidade destes casos, é que pese á resolución favorable do departamento de Industria para poder acceder á documentación solicitada, este acceso non se puido facer efectivo nese momento, dada a existencia de oposición de terceiros (isto é, as empresas promotoras dos proxectos eólicos), polo que se aplica o artigo 22.2 da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso e bo goberno. Este artigo di:

2. Si ha existido oposición de tercero, el acceso sólo tendrá lugar cuando, habiéndose concedido dicho acceso, haya transcurrido el plazo para interponer recurso contencioso administrativo sin que se haya formalizado o haya sido resuelto confirmando el derecho a recibir la información.

Así pois, o acceso se puido facer efectivo unha vez transcorridos os DOUS MESES de prazo a maiores para poder interpoñer recurso contencioso administrativo. A simple existencia de oposición ao acceso á información solicitada por parte de terceiros ofrece vantaxes para as empresa promotoras fronte as entidades solicitantes de información, pois estando ou non xustificada dita oposición, acóllense de forma abusiva a esta disposición da Lei de transparencia e bo goberno para forzar o adiamento do acceso ao expediente administrativo relativo aos proxectos eólicos por parte da cidadanía.

Datas relevantes:

25/05/2021. Tras TRES MESES de ter presentado solicitude de acceso a información sobre expediente Parque Eólico Neboada, diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, de Vicepresidencia 2ª e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia, ADEGA recibe notificación coa resolución da solicitude acceso favorable, pero que non se pode facer efectiva ata que transcorran outros DOUS MESES a maiores.

25/05/2021. Tras TRES MESES de ter presentado solicitude de acceso a información sobre expediente Parque Eólico Serra do Furco, diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, de Vicepresidencia 2ª e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia, ADEGA recibe notificación coa resolución da solicitude acceso favorable, pero que non se pode facer efectiva ata que transcorran outros DOUS MESES a maiores.

25/05/2021. Tras TRES MESES de ter presentado solicitude de acceso a información sobre expediente Parque Eólico Treboada, diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, de Vicepresidencia 2ª e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia, ADEGA recibe notificación coa resolución da solicitude acceso favorable, pero que non se pode facer efectiva ata que transcorran outros DOUS MESES a maiores.

25/05/2021. Tras TRES MESES de ter presentado solicitude de acceso a información sobre expediente Parque Eólico Serra de Piñeira, diante da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, de Vicepresidencia 2ª e Consellaría de Economía, Empresa e Innovación, da Xunta de Galicia, ADEGA recibe notificación coa resolución da solicitude acceso favorable, pero que non se pode facer efectiva ata que transcorran outros DOUS MESES a maiores.

A documentación acreditativa dos feitos expostos inclúese no Anexo II.15 ao presente escrito de denuncia.

III.2. Contravención do Dereito da Unión na execución dos trámites de información pública por redución de prazos á metade e por falta de posta ao dispor de informes sectoriais: vulneración do disposto no artigo 6 da Directiva 2011/92/UE, do Parlamento Europeo e do Consello do 13 de decembro de 2011 relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente.

A Directiva 2011/92/UE, do Parlamento Europeo e do Consello do 13 de decembro de 2011, relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente, dispón o que segue nos seus Considerandos 16 a 20:

“(16) A participación real do público na adopción desas decisións permítelle expresar opinións e inquietudes que poden ser pertinentes e que as autoridades decisorias poden ter en conta, favorecendo desta maneira a responsabilidade e a transparencia do proceso decisorio, e contribuíndo á toma de conciencia por parte dos cidadáns sobre os problemas ambientais e ao respaldo público das decisións adoptadas.

(17) Por conseguinte, debe fomentarse a participación pública, incluída a de asociacións, organizacións e grupos e, en particular, a de organizacións non gobernamentais que traballan en favor da protección do medio ambiente, sen esquecer, entre outras cousas, a educación ambiental do público.

(18) A Comunidade Europea asinou o Convenio da CEPE da ONU sobre o acceso á información, a participación do público na toma de decisións e o acceso á xustiza en materia de medio ambiente («Convenio de Aarhus») o 25 de xuño de 1998 e ratificouno o 17 de febreiro de 2005.

(19) Entre os obxectivos do Convenio de Aarhus está o de garantir os dereitos da participación do público na toma de decisións en asuntos ambientais para contribuír á protección do dereito para vivir nun medio ambiente adecuado para a saúde e o benestar das persoas.

(20) O artigo 6 do Convenio de Aarhus establece disposicións en relación coa participación do público nas decisións sobre as actividades específicas enumeradas no seu anexo I e sobre as actividades non enumeradas que poidan ter un efecto significativo sobre o medio ambiente”.

O artigo 6 da Directiva, pola súa banda, e en redacción dada pola Directiva 2014/52/UE, do Parlamento Europeo e do Consello, de 16 de abril de 2014, pola que se modifica a Directiva 2011/92/UE, relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente, reza como segue:

“1. Os Estados membros adoptarán as medidas necesarias para asegurar que as autoridades que poidan estar interesadas no proxecto debido ás súas responsabilidades medioambientais específicas ou ás súas competencias locais ou rexionais teñan a oportunidade de expresar a súa opinión sobre a información proporcionada polo promotor e sobre a solicitude de autorización do proxecto tendo en conta, cando corresponda, os casos aos que se fai referencia no artigo 8 bis, apartado 3. A tal fin, os Estados membros designarán as autoridades que deban ser consultadas, xa sexa con carácter xeral ou en función do caso concreto. A información recabada en virtude do artigo 5 remitirase a ditas autoridades. Os Estados membros fixarán disposicións concretas para a consulta.

2. Co fin de garantir a participación efectiva do público interesado nos procedementos de toma de decisións, o público será informado por vía electrónica e mediante anuncios públicos ou outros medios apropiados sobre as seguintes cuestións nunha fase temperá dos procedementos de toma de decisión medioambientais contemplados no artigo 2, apartado 2, e, como moi tarde, tan pronto como resulte razoable facilitar a información:

- a) a solicitude de autorización do proxecto;**
- b) a circunstancia de que o proxecto está suxeito a un procedemento de avaliación do impacto ambiental e, chegado o caso, de que é de aplicación o artigo 7;**
- c) datos sobre as autoridades competentes responsables de tomar a decisión, das que poida obterse información pertinente, daquelas ás que poidan presentarse observacións ou formularse preguntas, e dos prazos para a transmisión de tales observacións ou preguntas;**
- d) a natureza das decisións posibles ou, no seu caso, do proxecto de decisión;**
- e) unha indicación da dispoñibilidade da información recollida de acordo co artigo 5;**

f) unha indicación das datas e os lugares nos que se facilitará a información pertinente, así como os medios empregados para iso;

g) as modalidades de participación pública definidas de acordo co apartado 5 do presente artigo.

3. Os Estados membros garantirán que, dentro duns prazos razoables, se poñan ao dispor do público interesado os elementos seguintes:

a) toda a información recollida en virtude do artigo 5;

b) de conformidade co Dereito nacional, os principais informes e ditames remitidos á autoridade ou ás autoridades competentes no momento no que o público interesado estea informado de conformidade co apartado 2 do presente artigo;

c) de conformidade co disposto na Directiva 2003/4/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 28 de xaneiro de 2003, relativa ao acceso do público á información ambiental, a información distinta da contemplada no apartado 2 do presente artigo que sexa pertinente para a decisión de conformidade co artigo 8 da presente Directiva e que só poida obterse unha vez expirado o período de información ao público interesado de conformidade co apartado 2 do presente artigo.

4. O público interesado terá a posibilidade real de participar desde unha fase temperá nos procedementos de toma de decisións ambientais contemplados no artigo 2, apartado 2 e, para ese efecto, terá dereito a expresar observacións e opinións, cando estean abertas todas as opcións, á autoridade ou ás autoridades competentes antes de que se adopte unha decisión sobre a solicitude de autorización do proxecto.

5. As modalidades concretas de información ao público (por exemplo, mediante a colocación de carteis nun radio determinado ou a publicación de anuncios na prensa local) e de consulta ao público interesado (por exemplo, mediante o envío de notificacións escritas ou mediante unha enquisa pública) serán determinadas polos Estados membros. Os Estados membros adoptarán as medidas necesarias para garantir que a información pertinente sexa accesible electrónicamente por parte do público, a través de, polo menos, un portal central ou de puntos de acceso sinxelo, no nivel administrativo adecuado.

6. Estableceranse prazos razoables para as distintas fases, que concedan tempo suficiente para:

a) informar ás autoridades a que se refire o apartado 1, e ao público, e

b) que as autoridades a que se refire o apartado 1 e o público interesado se preparen e participen efectivamente no proceso de toma de decisións sobre medio ambiente de acordo co disposto no presente artigo.

7. O prazo fixado para a consulta do público interesado sobre o informe de avaliación de impacto ambiental a que se refire o artigo 5, apartado 1, non será inferior a 30 días”.

O artigo 7.5 da Directiva 2011/92/UE, tamén en redacción dada pola Directiva 2014/52/UE, dispón pola súa parte que “os Estados membros interesados determinarán as modalidades de aplicación dos apartados 1 a 4 do presente artigo, incluído o establecemento de prazos para as consultas, sobre a base das modalidades e prazos a que se refire o artigo 6, apartados 5 a 7, que deberán permitir que o público interesado no territorio do Estado membro afectado poida participar efectivamente nos procedementos de toma de decisión medioambientais contemplados no artigo 2, apartado 2, con respecto ao proxecto. A este precepto engade, finalmente, o artigo 8 da Directiva que “no procedemento de autorización do proxecto teranse debidamente en conta os resultados das consultas e a información recabada en virtude dos artigos 5 a 7”.

Ao exposto debe engadirse que o Convenio de Aarhus, no seu artigo 6.3, sobre o acceso á información, a participación do público na toma de decisións e o acceso á xustiza en materia de medio ambiente, dispón que “para as diferentes fases do procedemento de participación do público estableceranse prazos razoables que deixen tempo suficiente para informar o público de conformidade co apartado 2 supra e para que o público se prepare e participe efectivamente nos traballos ao longo de todo o proceso de toma de decisións en materia ambiental”.

Visto o contido do artigo 6 da Directiva, desde o punto de vista da vertente activa do acceso á información ambiental, materializada singularmente na execución dos procedementos de información pública a desenvolver no contexto das tramitacións administrativas de proxectos con avaliacións de impacto, cabe referirse a diversas

Sentenzas do Tribunal de Xustiza que acoutaron os termos en que os Estados membros deben configurar e executar as súas obrigacións respecto diso, e que asemade se referiron, sen deixar lugar a posibles dúbidas, ás finalidades que a Directiva persegue mediante a esixencia dos mencionados trámites.

Así, singularmente ilustrativa resulta a Sentenza do Tribunal de Xustiza, Sala Primeira, do 7 de novembro de 2019, asunto C-280/18, cuestión prexudicial exposta polo polo Symvoulio tis Epikrateias -Consello de Estado de Grecia- (ver [Anexo III do presente documento](#)). Reiterouse nesta resolución a inexistencia de normas de Dereito da Unión especificamente reguladoras dos procedementos a seguir polos Estados membros para viabilizar a participación do público na toma de decisións en materia de medio ambiente, sen esquecer, en calquera caso, a esixencia de que a normativa interna ao respecto garanta a efectividade daquel dereito da cidadanía:

“(…) o artigo 6, apartado 5, da Directiva EIA reserva expresamente aos Estados membros o dereito para determinar as modalidades precisas de información e consulta do público interesado. Nestas circunstancias, ao non existir normas fixadas polo Dereito da Unión en relación cos procedementos que han de seguir os Estados membros para cumprir coas súas obrigacións en canto á participación do público na toma de decisións en materia de medio ambiente, segundo reiterada xurisprudencia corresponde ao ordenamento xurídico interno de cada Estado membro regular ditos procedementos, sempre que non sexan menos favorables que os que regulan situacións similares de carácter interno (principio de equivalencia) e non fagan imposible na práctica ou excesivamente difícil o exercicio dos dereitos conferidos polo ordenamento xurídico da Unión (principio de efectividade) (véxase, por analogía, a sentenza do 20 de outubro de 2016, Danqua, C-429/15, EU: C:2016:789, apartado 29).

(…) Cabe lembrar que, de conformidade co artigo 6, apartado 4, da Directiva EIA, as oportunidades de participación temperá do público interesado na toma de decisións en materia de medio ambiente deben ser efectivas”.

Nesta Sentenza o Tribunal subliña a interdependencia entre os dereitos de acceso á información pública, de participación e de acceso á xustiza, destacando particularmente o feito de que da información inicial nos procesos decisorios depende a posibilidade de que o público participe dun modo real e efectivo e poida ter un acceso amplo á xustiza para impugnar a decisión final. Así mesmo e en particular, modula a discrecionalidade dos Estados membros á hora de valorar as condicións da posta ao dispor da información

mediante os principios de efectividade e equivalencia, que conducen a identificar como medios adecuados para a difusión da información aqueles que se adapten ás circunstancias concretas da colectividade que potencialmente poida resultar afectada polo proxecto.

Cabe igualmente traer a colación a Sentenza do Tribunal de Xustiza (Sala Terceira) do 24 de febreiro de 2022, recaída no Asunto C-463/20 - Namur- Est Environnement ASBL contra Région wallonne-. Na mesma pódese ler o seguinte:

“68. (...) O artigo 6 da Directiva 2011/92 establece, en particular, nos seus apartados 2 e 3, que toda a información relativa aos proxectos suxeitos á dobre obrigação de avaliación e de autorización establecida por esta Directiva deberá, dependendo do caso, comunicarse ao público ou poñerse ao dispor de leste «desde unha fase temperá dos procedementos de toma de decisións [...] e, como moi tarde, en canto sexa razoablemente posible facilitar información». Ademais, este artigo establece, no seu apartado 4, que «o público interesado terá a posibilidade real de participar desde unha fase temperá nos procedementos de toma de decisións [...] e, para ese efecto, terá dereito a expresar observacións e opinións, cando estean abertas tódalas opcións, á autoridade ou ás autoridades competentes antes de que se adopte unha decisión sobre a solicitude de autorización do proxecto».

69. Pola súa banda, o artigo 8 desta Directiva dispón que os resultados das consultas e a información recollida, en particular, grazas á participación do público deben tomarse en consideración á hora de adoptar a decisión de autorizar ou non o proxecto de que se trate.

70. Como se desprende das mentadas disposicións, as mesmas obrigan aos Estados membros a adoptar as medidas necesarias para garantir, no marco do procedemento de avaliación e de autorización dos proxectos sometidos á Directiva 2011/92, a participación do público de conformidade cunha serie de requisitos.

71. En primeiro lugar, tanto a comunicación ao público ou a posta ao dispor do público da información que sirva de base á dita participación como a posibilidade que se ofrece ao público de expresar observacións e opinións sobre tal información, así como, máis en xeral, sobre o proxecto de que se trate e sobre as súas repercusións ambientais, deben producirse desde unha fase

temperá e, en todo caso, antes de que se adopte unha decisión en relación coa autorización de tal proxecto.

72. En segundo lugar, dita participación debe ser efectiva, o que implica que o público non só debe poder expresarse de maneira útil e completa sobre o proxecto de que se trate e sobre as súas repercusións ambientais, senón tamén que debe poder facelo nun momento no que estean abertas todas as opcións.

73. En terceiro lugar, o resultado desta participación debe ser tomado en consideración pola autoridade competente á hora de decidir autorizar ou non o proxecto de que se trate”.

Considerando a normativa exposta e a xurisprudencia que nos termos citados a interpretou, cómpre destacar que neste mesmo ano 2022 (concretamente en data 21 de xaneiro), a Sala Terceira do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, Sección Terceira, ditou Sentencia nº 17/2022, recaída en Procedemento Ordinario nº 7196/2020, documento que se achega como parte do anexo III á presente denuncia. Impugnábase en ese suposto o acordo do Consello da Xunta de Galicia de 07.11.19, que aprobou definitivamente o proxecto do parque eólico de Corme G-3 (modificación substancial por repotenciación), no termo municipal de Ponteceso, promovido pola sociedade mercantil “EDP Renovables España, SLU”, como proxecto sectorial de incidencia supramunicipal, así como as súas disposicións normativas.

De entre todos os motivos de impugnación esgrimidos pola parte demandante, o Tribunal acolleu en particular o relativo á vulneración do disposto no artigo 36.1 da Lei estatal 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, cuxo contido traspón precisamente o do artigo 6.3 da Directiva 2011/92/UE. Así se declarou dita vulneración no Fundamento Xurídico décimo sexto da Sentenza:

“(…) Pero se non ten razón aquel en ese extremo, si a ten cando afirma que os informes sectoriais teñen que obterse antes do trámite de información pública, pois así o impón o artigo 36.1 cando sinala que “esta información pública levará a cabo nunha fase do procedemento substantivo de autorización do proxecto na que estean abertas todas as opcións relativas á determinación do contido, a extensión e a definición do proxecto”, que é o mesmo que se establece no artigo 6.3 da Directiva 2011/92/UE, cando, tras ordenar aos estados membros que garantan a posta ao dispor do público de “toda a información recollida en virtude do artigo 5” (a do anexo IV sobre as características do proxecto), engade no seu apartado 4 que “o público interesado terá a posibilidade real de

participar desde unha fase temperá nos procedementos de toma de decisións ambientais”, a cuxo efecto “terá dereito a expresar observacións e opinións, cando estean abertas todas as opcións, á autoridade ou autoridades competentes antes de que se adopte unha decisión sobre a solicitude de autorización do proxecto”. Así pois, tanto a lei estatal, como a directiva citada contiñan un mandato claro en orde a conseguir os informes sectoriais antes de someter o proxecto e o estudo ambiental ao trámite de información conxunto (cada un polo seu prazo), do que resulta que quenes a él concorreron non puideron exercer de forma plena o seu dereito para participar de forma efectiva e con pleno coñecemento de todas “as opcións” que se presentaban, nun trámite que necesariamente tiña que realizarse “antes” de adoptar a decisión definitiva sobre o proxecto que se promovía. Nada impedía que quen participase nese último trámite de información pública puidesen pronunciarse sobre a documentación relativa á subestación transformadora de 20/66 kv e os seus edificios auxiliares, aínda que é verdade que non se trataba dunha nova instalación para a subministración eléctrica, senón que mantiña o punto de evacuación existente, que aproveitaba na súa totalidade, como se informou o 22.03.17.

En suma, volve ter razón o letrado dos demandantes ao reprochar que o trámite de información pública non pode ter lugar sen que obren no expediente os informes sectoriais, do que resulta que este último motivo de nulidade (o sétimo da demanda), teña que ser acollido”.

O Consello da Xunta de Galicia, por tanto, aprobou definitivamente o proxecto de repotenciación do parque, a pesar de que durante a tramitación e na fase de información pública non se puxeron ao dispor da cidadanía todos os informes sectoriais. A vulneración da Directiva, pois, resulta evidente e manifesta.

Dita práctica -non poñer ao dispor da cidadanía no trámite de información pública os informes sectoriais- ampárase pola actual redacción da Lei que regula o aproveitamento eólico en Galicia. Así, tal Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e créanse o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental, no seu artigo 33 (modificado pola Lei 9/2021, do 25 de febreiro, de simplificación administrativa e de apoio á reactivación económica de Galicia), dispón o seguinte no relativo á instrución do procedemento:

“10. A unidade responsable da tramitación someterá a información pública, de forma simultánea, o proxecto de execución, o estudo de impacto ambiental no

caso de avaliación ambiental ordinaria e, no seu caso, o proxecto sectorial, mediante a súa publicación no Diario Oficial de Galicia, así como na páxina web da consellería competente en materia de enerxía. No caso de que se solicite a declaración de utilidade pública, realizarase de forma simultánea o trámite de información pública mediante a publicación nun dos xornais de maior circulación de cada unha das provincias afectadas.

11. Durante o prazo indicado, calquera persoa, entidade ou organismo interesado poderá presentar cantas alegacións estime oportunas ou solicitar o exame do expediente e da documentación técnica, ou da parte da mesma que se acorde. Das alegacións presentadas darase traslado á persoa solicitante, para que esta formule a contestación ao contido daquelas e o comunique á unidade tramitadora no prazo máximo de quince días.

12. De modo simultáneo ao trámite de información pública, a unidade responsable da tramitación realizará o trámite de audiencia e de consultas ás administracións públicas afectadas e ás persoas interesadas, solicitando, polo menos, os informes preceptivos indicados para a avaliación ambiental e de aprobación do proxecto sectorial, dando audiencia aos concellos afectados. Así mesmo, enviaranse de forma simultánea as separatas do proxecto presentado ás distintas administracións, organismos ou empresas do servizo público e de servizos de interese xeral afectados, con bens e dereitos ao seu cargo, co obxecto de que establezan o condicionado técnico procedente do proxecto de execución.

13. No caso de avaliación ambiental simplificada, realizaranse os trámites indicados na sección 2.ª do capítulo II da Lei 21/2013, de avaliación ambiental, ou norma que a substitúa.

14. Aplicarase o regulado na sección 1.ª do capítulo I da Lei 9/2021, do 25 de febreiro, de simplificación administrativa e de apoio da reactivación económica de Galicia, coa única excepción do prazo para a emisión dos condicionados técnicos do proxecto de execución, que se reduce a un mes desde a recepción da solicitude. De non recibirse estes condicionados en prazo, entenderase a conformidade co proxecto, e continuarase a tramitación do procedemento”.

Pero a sentenza antes citada do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, ademais, no seu Fundamento de Dereito décimo quinto, declarou expresamente a vulneración do anteriormente referido artigo 6.3 da Directiva pola redución a 15 días do trámite de información pública:

“Pero o que aquí interesa é reparar no prazo reducido a que se refire o apartado 4 da disposición adicional primeira da LAEGCEFCA, que establece unha excepción ao prazo xeral de 30 días previsto no seu artigo 33.7, que neste caso estivo motivada, como ordena o artigo 35.1.e) da LPACAP (xa citada), e que procedería para o referido trámite de información pública, xa que se atopa comprendido dentro da instrución do procedemento administrativo de autorización, como sinalan os artigos 75 a 83 da lei que se acaba de citar (neste último atópase tal trámite), cuxo artigo 33.1 dispón que a redución á metade nos procedementos que se declaren urxentes non afectará “á presentación de solicitudes e recursos”, condición ou excepción que non pode interpretarse de forma extensiva (artigo 4.2 do Código civil). Pero se nada impide reducir o prazo de información pública de 30 días á metade no caso da actuación tendente a obter a autorización previa e de construción- estritamente suxeita á lei de aproveitamento eólico-, non sucede o mesmo coa redución que a súa disposición adicional primeira fixo respecto dese trámite no tocante á instrución do procedemento de avaliación ambiental, que se suxeita ao disposto na Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, cuxo artigo 36.1 fixa un prazo para iso non inferior a 30 días hábiles, precepto que se atopaba vixente xa desde o ano 2018, e que traspuxo, de forma tardía, a Directiva 2011/92/UE do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 2011, relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente.

En efecto, ao referirse ao trámite de información pública, tal directiva ordenaba no seu artigo 6.3 aos estados membros que garantisen tal trámite “dentro duns prazos razoables”, termo ambiguo que felizmente se concretou coa modificación que a ese precepto lle deu o artigo 1 da Directiva 2014/51/UE, do Parlamento Europeo e do Consello do 16 de abril de 2014, de forma tal que dispuxo que “o prazo fixado para a consulta do público interesado sobre o informe de avaliación do impacto ambiental a que se refire o artigo 5, apartado 1, non será inferior a 30 días”. E engadiu algo máis no seu artigo 2, que era a obrigaón imposta aos estados membros de traspoñer tal directiva “como moi tarde o 16 de maio de 2017”.

Xa é sabido que a consecuencia que produce a non trasposición en prazo dunha directiva é que cobre efecto directo vertical, sempre que as súas disposicións sexan claras, precisas e inequívocas, como sinalan as SsTJUE de 05.02.62, asunto C- 26/62 (“Van Gend & Loos”), 14.12.71, asunto C-43/71 (“Politi”), 04.12.74, asunto C-41/74 (“Van Duyn”), 09.03.78, asunto C-106/77 (“

Simmenthal”), e outras de cita interminable que as reproducen. Así pois, a primacía do dereito comunitario sobre o autonómico non deixa lugar a dúbidas, do que se conclúe que non fose acorde a dereito a redución do prazo de información pública á metade no procedemento de avaliación do impacto ambiental establecido no apartado 4 da disposición adicional primeira da LAEGCEFCA, xa que en ningún caso podía ser inferior a 30 días, que logo o artigo 36.1 de LEAA (tarde), precisou que serían hábiles e, por certo, tanto para o proxecto, como para o estudo de impacto ambiental.

O indicado supón unha censura ao contido desa disposición, en tanto que estende indebidamente e á marxe do ordenamento superior o prazo reducido do trámite de información pública ao procedemento de avaliación do impacto ambiental, o que esixe matizar o preceptuado no artigo 33.7, que non se verá afectado en tanto que ordena que tal trámite se realice conxuntamente tanto no tocante ao proxecto de execución, como ao estudo de impacto ambiental, aínda que coa precisión de que para o primeiro dispoñerán os cidadáns dun prazo de alegacións de 15 días, en tanto que será de 30 hábiles para alegar fronte ao estudo de impacto ambiental, e xa que non se fixo dese xeito, a consecuencia que de tal comportamento se deriva é que se teña que acoller o sexto motivo de nulidade que formula a demanda”.

En efecto, a Disposición adicional primeira da Lei eólica 8/2009, relativa a proxectos declarados de interese especial (engadida pola disposición final 7.9 da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia), dispón o que segue:

“1. Poderán declararse de especial interese polo Consello da Xunta os proxectos de produción de enerxía eléctrica a partir de fontes renovables e as súas infraestruturas de evacuación asociadas que se desenvolvan no marco de poxas para a asignación de réxime retributivo específico a instalacións de produción de enerxía eléctrica a partir de tecnoloxías renovables, impulsadas ao abeiro do disposto no Real decreto 413/2014, do 6 de xuño, polo que se regula a actividade de produción de enerxía eléctrica a partir de fontes de enerxía renovables, coxeración e residuos, ou norma que o substitúa, coa finalidade de que sexan despachados prioritariamente polos distintos órganos da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia que interveñen no procedemento administrativo da súa autorización e con carácter de urxencia.

2. A solicitude de declaración de interese especial destes proxectos haberá de realizarse á consellería competente en materia de enerxía, presentando unha

memoria que conteña a súa especial incidencia e beneficios no ámbito industrial, social e territorial, entre outros, así como unha declaración responsable de que o proxecto se desenvolverá no marco das poxas indicadas anteriormente, debendo determinar o prazo previsto para a súa execución. Para realizar esta solicitude, a persoa promotora do proxecto haberá de presentar previamente, tanto para a instalación de produción de enerxía como para as infraestruturas de evacuación asociadas, a solicitude de autorización de construción, así como, se fose preciso, a solicitude de declaración de utilidade pública e a de aprobación do proxecto sectorial.

3. A declaración de proxecto de interese especial acordarase polo Consello da Xunta de Galicia, a proposta da persoa titular da consellería competente en materia de enerxía, comprendendo conxuntamente o proxecto de produción de enerxía e as infraestruturas de evacuación asociadas.

4. A declaración de interese especial dun proxecto terá como efectos a tramitación de forma prioritaria e con carácter de urxencia e a redución á metade dos prazos necesarios na instrución do procedemento da autorización administrativa previa e/ou de construción, así como dos prazos na instrución do procedemento de avaliación ambiental que sexa necesario. Así mesmo, reduciranse á metade os prazos necesarios na tramitación do proxecto sectorial.

5. Os proxectos declarados de interese especial haberán de executarse e solicitar a autorización de explotación con anterioridade ao 1 de xaneiro de 2020. En caso contrario, quedará sen efecto a declaración de interese especial do proxecto, incautándose dos correspondentes avais e garantías depositadas”.

Pero, a maior abundamento, a infracción do Dereito da Unión, e concretamente do tan citado artigo 6.3 da Directiva, reaparece de novo no ordenamento autonómico e en relación cunha figura introducida tamén pola Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia, a das iniciativas empresariais prioritarias, que dita norma declara expresamente aplicable aos proxectos de xeración eólica:

“Artigo 42. Requisitos para a declaración das iniciativas empresariais prioritarias.

1. Poderán ser declaradas polo Consello da Xunta de Galicia como iniciativas empresariais prioritarias aquelas que cumpran, polo menos, dous dos seguintes requisitos:

a) Que supoñan un volume de investimento mínimo en activos fixos, excluídos os inmobiliarios, dun millón de euros, incluíndo aqueles proxectos de xeración eléctrica a partir de fontes renovables nos que o destino final da enerxía eléctrica producida sexa o abastecemento da industria galega.

b) Que supoñan unha creación de emprego mínimo de vinte e cinco postos de traballo directos, baixo a modalidade de contrato indefinido e computados a xornada completa, non sendo de aplicación para os proxectos regulados na Lei 8/2009, do 22 de decembro.

c) Instrumentos de mobilización, recuperación, posta en produción e aproveitamento sostible de terras agrarias e forestais, así como plans ou actuacións integrais de desenvolvemento rural.

d) Que complementen cadeas de valor ou que pertencen a sectores considerados estratéxicos ou que se integren na financiamento instrumento temporal de recuperación europea Next Generation EU.

2. Para o caso dos proxectos regulados na Lei 8/2009, do 22 de decembro, que non estean asociados ao autoconsumo industrial, poderán ser consideradas como iniciativas empresariais prioritarias aqueles proxectos que xustifiquen un compromiso industrial asociado á implantación do proxecto eólico que supoña a creación ou consolidación dun volume mínimo de vinte e cinco postos de traballo directos en Galicia, baixo a modalidade de contrato indefinido e computados a xornada completa, así como aqueles proxectos que xustificasen a totalidade dos compromisos industriais derivados da Orde do 29 de marzo de 2010 ou aqueles proxectos que supoñan un volume de investimento, tendo en conta o valor medio anual en función da tecnoloxía de mercado, superior a vinte millóns de euros, sempre que conten cun permiso de acceso e conexión firme e vixente e que conten con infraestruturas de evacuación autorizadas ou executadas e en funcionamento que permitan a vertedura á rede de transporte ou distribución da enerxía eléctrica xerada.

3. O Consello da Xunta de Galicia poderá, mediante acordo, reducir os limiares sinalados nas letras a) e b) do apartado 1 cando se trate de iniciativas de emprendemento colectivo ou que contribúan á integración socio-laboral de persoas con discapacidade ou en risco de exclusión mediante fórmulas empresariais da economía social”.

O procedemento para declarar unha iniciativa empresarial como prioritaria, regulado no artigo 43 da Lei 5/2017, outórgalle ao Consello de goberno autonómico un amplísimo ámbito de discrecionalidade. Con todo, e para os efectos que nos ocupan, a infracción do artigo 6.3 da Directiva, de novo, aparece en relación cos efectos da declaración da iniciativa empresarial como prioritaria, artigo 44 da Lei:

“2. A existencia dunha declaración de iniciativa empresarial prioritaria determinará a concorrencia de razóns de interese público para os efectos da tramitación de urxencia dos procedementos relacionados con tales iniciativas, polo que, unha vez declarada a tramitación de urxencia polo órgano competente de acordo co establecido polo artigo 33 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, os prazos establecidos para o procedemento ordinario reduciranse á metade, salvo os relativos á presentación de solicitudes e recursos”.

A vulneración do artigo 6.3 da Directiva expónse aquí, por tanto, nos mesmos termos anteriormente expostos: o trámite de información pública reducirase a 15 días, tanto se o proxecto eólico se declara iniciativa empresarial prioritaria, coma se é declarado de interese especial. Declaracións unha e outra que, ademais, dependen dunha decisión política do Consello de Goberno no exercicio dunha ampla marxe de discrecionalidade.

III.3. Vulneración da normativa da Unión a través do outorgamento de autorizacións administrativas para a construción e posta en funcionamento de proxectos eólicos artificialmente fragmentados.

A fragmentación de proxectos eólicos constitúe unha práctica singularmente perniciosa en orde á adecuada execución dos procedementos de avaliación ambiental, tendo en conta que dita fragmentación ten por obxectivo principal, precisamente, a relaxación dos requisitos de avaliación esixibles.

Neste sentido, queda fóra de toda dúbida razoable que o efecto útil da normativa europea en materia de avaliación de impacto ambiental padece un dano irreparable na medida en que a mentada práctica da fragmentación se asente e estenda.

O Tribunal de Xustiza declarou que a avaliación de impacto debe revestir un carácter global, tendo en conta todos os aspectos do proxecto aínda sen avaliar ou pendentes de nova avaliación (Asunto C-290/03, *The Queen, a instancia de Diane Barker, v. London Borough of Bromley*, apt. 48).

Sendo isto así, resulta obvio que o fraccionamento dun proxecto contravirá a normativa da Unión se a súa pretensión é eludir o obxectivo da Directiva 2011/92/UE. E a iso debe engadirse, en particular, o relativo á avaliación dos efectos sinérxicos dun proxecto sobre outros existentes ou que se poidan levar a cabo, pois o feito de que non se considere o efecto acumulativo de varios proxectos non debe ter como consecuencia práctica que se subtraian na súa totalidade á obrigaición de avaliación cando, considerados conxuntamente, poidan ter efectos significativos no ambiente (Asunto C-142/07, *Ecoloxistas en Acción- CODA v. Concello de Madrid*, apt. 44), segundo se esixe polas propias Directivas da Unión (Directiva 92/43, art. 6.3, Directiva 2011/92, Anexo III.1. c), Directiva 2014/52, Anexo III.1. b), 3. c) Anexo IV.5.e) e IV.5 (segundo parágrafo).

En recente Sentenza de 13 de xaneiro de 2022 (“petición de decisión prejudicial planteada por el Consiglio di Stato — Italia) — Regione Puglia / Ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare e outros, Asunto C-110/20”), sobre as condicións para a concesión e o exercicio das autorizacións de prospección, exploración e produción de hidrocarburos, o Tribunal de Xustiza, Sala Segunda, declarou expresamente a este respecto que “a toma en consideración dos efectos acumulados de proxectos como os controvertidos no litixio principal pode resultar necesaria para evitar que se eluda a normativa da Unión fraccionando proxectos que, considerados conxuntamente, poden ter repercusións importantes sobre o medio ambiente (véxanse, neste sentido, as sentenzas do 21 de marzo de 2013, *Salzburger Flughafen*, C-244/12, EU: C:2013:203, apartado STJ 13/01/2022, *Regione Puglia*, C-110/20 (ECLI: EU: C:2022:5) 12 37 e xurisprudencia citada, e do 14 de xaneiro de 2016, *Comisión/Bulgaria*, C-141/14, EU: C:2016:8, apartado 95)”.

No caso dos proxectos eólicos tramitados pola Comunidade Autónoma de Galicia, a Sentenza do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, Sala Terceira, nº 254/2020, do 9 de novembro (confirmada por Sentenza do Tribunal Supremo de España, Sala Terceira, nº 132/2021, do 3 de Febreiro de 2021, achéganse ambas as dúas no Anexo documental), apreciou nos termos seguintes -Fundamento de Dereito terceiro- a fragmentación artificial do parque eólico Sasdónigas, sito no Concello de Mondoñedo (Lugo):

“Que como pon de relevo a parte recorrente, atopámonos ante a división artificial dun único Parque Eólico en dúas fases; a fase II carece dos elementos e equipamentos necesarios para ser considerada unha instalación independente da fase I, entendendo o T.S. (s. 20-4-2006, RC 5814/2003) que a figura do Parque Eólico debe ser necesariamente contemplada desde unha perspectiva unitaria, pois noutro caso quedaría desvirtuada a natureza e a función deste tipo de instalacións, polo que lles é consubstancial que os xeradores neles agrupados teñan necesariamente que compartir, ademais das liñas propias de unión entre si, uns mesmos accesos, un mesmo sistema de control e unhas infraestruturas comúns (normalmente, o edificio necesario para a súa xestión e a subestación transformadora) e que a enerxía resultante debe inxectarse mediante unha soa liña de conexión do parque, sen que sexa posible descompoñer, a efectos xurídicos, un parque proxectado para diseccionar do mesmo varios aeroxeradores aos que se daría un tratamento autónomo; en Sasdónigas estamos ante unha fragmentación en dúas fases realizada pola promotora, sendo evidente que o emprazamento xeográfico é o mesmo e se comparten elementos crave de funcionamento, evidencia manifestada pola propia DIA de 1-8-2018 ao apuntar que é importante sinalar que a subestación transformadora e o edificio de control a utilizar en fase II xa foron avaliados para o proxecto do mesmo promotor favorablemente o 3-5-2010, así como ese parque eólico (fase I) non está construído e as obras de ambos os dous parques poderían coincidir no tempo; indicándose así que realmente estamos ante un único parque dividido artificialmente polo promotor (doc. Núm. 4 que acompaña á demanda), ademais de atoparse na mesma área poligonal (informe do doc. Núm. 5 da demanda pola arquitecto D^a. Vicenta), conseguíndose co desmembramento que non se analicen elementos como o xacemento arqueolóxico "Castra Aestiva", ben pertencente ao Catálogo de Patrimonio cultural de Galicia, catalogada no PXOM de Mondoñedo”.

Acerca dese mesmo procedemento de autorización de instalacións eólicas, outra Sentenza do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, a 269/2020, do 17 de novembro de 2020 (confirmada por Sentenza do Tribunal Supremo de España, Sala Terceira, nº 720/2021, do 9 de febreiro de 2022, achégase no Anexo documental), concluíu igualmente que nos atopamos ante unha fragmentación artificial, sinalando respecto diso o seguinte (Fundamento de Dereito cuarto):

“Así, no caso do parque eólico de Sasdónigas estamos ante unha fragmentación en dúas fases realizada polo promotor (Norvento, aínda que na fase I co nome

de "Norvento Sasdónigas, S.L.U." e "Norvento Estelo, S.L." na fase II). Así, ademais de que é evidente que o emprazamento xeográfico de ambas as dúas fases é o mesmo, o parque eólico comparte elementos clave para o seu funcionamento en ambas as dúas fases. Neste sentido, é tan evidente que nos atopamos ante un mesmo proxecto desmembrado en dúas fases que a propia DIA (folio 1.133 do expediente) di o seguinte: "É importante indicar que a subestación transformadora e ou edificio de control a utilizar neste parque eólico non formarían parte do ámbito desta DIA, xa que foi avaliada no expediente ambiental do proxecto do parque eólico Sasdónigas, do mesmo promotor e que conta con declaración de impacto ambiental favorable do día 03.05.2010.

Non obstante, e xa que ese parque eólico non está construído e que as obras de ambos os dous parques poderían coincidir no tempo, ademais de que a empresa promotora é a mesma, teranse en conta tamén, non que puidera resultar aplicable para á construción deses dous elementos, o condicionado que se establece nesta DIA para unha mellor integración ambiental dos dous parques eólicos." É dicir, a propia DIA recoñece expresamente que dous dos elementos clave do parque eólico, a subestación transformadora e o edificio de control, que se usarán na fase II son os xa proxectados para o parque eólico Sasdónigas (a fase I), deixando claro que, en realidade, estamos ante un único parque eólico dividido artificialmente polo promotor. O que se fai para evitar que o parque eólico Sasdónigas non se vexa afectado polos elementos que sí resultan directamente prexudicados pola fase II, como se expoñerá logo.

A interdependencia de ambas as dúas fases é mesmo referendada polo informe pericial de Dña. Berta , o cal se achega, a efectos probatorios, como doc. nº 1, que ademais de referendar que o Parque Eólico Sasdónigas Fase II carece de sustantividade propia ao non dispoñer de subestación transformadora e de edificio de control, constata que ambas as dúas fases forman parte da mesma poligonal, concluíndo que se trata dunha mesma actuación que se fracciona en dúas".

En canto ao demérito que implican estas prácticas de fragmentación desde a perspectiva da avaliación dos efectos no medio ambiente, o Tribunal Supremo español pronunciouse, xa desde a súa pioneira Sentenza do 20 de abril de 2006 con contundencia. Na Sentenza da súa Sala Terceira do 21 de febreiro de 2014, recaída en recurso 673/2009, Fundamento de Dereito sexto, manifestou o Alto Tribunal o seguinte:

“3ª. Diso despréndese que, prescindindo dunha consideración de conxunto dos demais parques, a declaración de impacto ambiental realizada, efectuouse de forma fraccionada, iso é totalmente claro despois de que na mesma se prescindiu, como se desprende do informe precedentemente citado, da liña de evacuación eléctrica que conecta co sistema de distribución xeral, liña esta que debe formar parte do parque ou parques analizados, e que sendo común aos dous, serve precisamente, entre outros elementos a considerar, para dar unidade a ambos. A non integración da mentada liña devaluou a declaración de impacto realizada, o que non pode paliarse cun estudo de sinerxías, que só considera determinados aspectos, como ou de ruído e ambiental, que poden constituír, si, un plus respecto aos proxectos analizados en conexión con outros, pero que non pode servir para paliar un defecto de concepción inicial, o cal debeu ser unha análise conxunta de todos os elementos que deben integrar o único proxecto. Noutro caso, sempre quedaría ao criterio da Administración a escisión dos proxectos para avaliar completando posteriormente un estudo conxunto de ambos a través do mentado estudo de sinerxías, que sempre deberá efectuarse nun proxecto unitario determinado polos elementos inescindibles que o compoñen.

4ª. As mesmas consideracións deben efectuarse respecto á duplicación en dous procedementos de autorización, sendo copia mimética o un do outro, o que é expresivo de que nos atopamos, non ante dous proxectos, senón ante un só, xa que a admisión deste criterio permitiría, non duplicar senón triplicar, cuadruplicar... etc. o proxecto inicialmente concibido, fraccionando as avaliacións de impacto ambiental, que non poden ser duplicadas, para cada un dos proxectos, senón que, por contra, a única garantía de analizar todos os aspectos que se teñen que incluír non mesmo, é desde unha visión conxunta, non fraccionada, sen que poida suplir esta carencia de orixe, recorrendo a unha análise posterior das sinerxias que se producen entre os elementos illadamente analizados”.

En Sentenza recaída no Asunto C-215/06, Comisión v. Irlanda, o Tribunal de Xustiza pronunciouse sobre a aplicación da normativa de avaliación do impacto ambiental ás autorizacións relativas ás dúas primeiras fases de construción do proxecto dun parque eólico. Aínda que tal proxecto quedaba inicialmente fóra das previsións da Directiva 85/337, o Tribunal, tras constatar que aquelas dúas primeiras fases de construción do parque requirían da execución de numerosos traballos dos que figuraban no Anexo II da Directiva 85/337, concluíu o que segue:

“104. En efecto, a realización dun estudo das repercusións sobre o medio ambiente de conformidade cos requisitos da Directiva 85/337 ten por obxecto identificar, describir e avaliar de maneira adecuada os efectos directos e indirectos dun proxecto sobre factores como a fauna e a flora, o solo, a auga, así como a interacción entre eses distintos factores. No caso de autos cabe destacar a este respecto que as declaracións de impacto ambiental presentadas polo mestre de obras presentaban algunhas lagoas e non examinaban, en particular, a cuestión da estabilidade do solo, que, con todo, é esencial cando se pretenden realizar traballos de escavación.

105. Por tanto, Irlanda incumpriu as obrigacións que lle incumben en virtude da Directiva 85/337, ao non adoptar todas as disposicións necesarias para garantir que a concesión das autorizacións relativas ás dúas primeiras fases de construción do parque eólico fose precedida dunha avaliación das repercusións sobre o medio ambiente de conformidade cos artigos 5 a 10 da citada Directiva, e ao limitarse a achegar ás solicitudes de autorización declaracións de impacto ambiental que non cumprían esas esixencias”.

Indubitablemente esta xurisprudencia cuestiona a fragmentación dos parques atendendo, entre outras cousas, ao feito de que a Directiva de Avaliación de impacto distinga entre proxectos de parques e proxectos de transporte aéreo de enerxía eléctrica. E tal cuestionamento derívase de considerar a condición unitaria do proxecto eólico, tendo en conta que aínda que a Directiva fai mención a aqueles elementos por separado, ao tempo considera que se trata en conxunto de instalacións para a utilización da forza do vento para a produción de enerxía, cuxa existencia e funcionalidade carecería de sentido se se prescindise da súa conexión coas correspondentes liñas de evacuación da enerxía producida.

Resulta preciso salientar, aos efectos da presente denuncia, que no momento actual se atopan en tramitación en Galicia diversos proxectos de instalacións de parques eólicos que, de xeito evidente, constitúen supostos de fragmentación artificial. Así, e a título de mero exemplo, cabe citar o Parque Eólico Brancellao, de 140 MW, os seus accesos e infraestruturas de evacuación, tramitado polo Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico (código de proxecto PEol-535), ou o parque eólico Merendón, localizado nos Concellos de Oia e O Rosal (Pontevedra), de tramitación autonómica (expediente IN661A 2011/19-4).

Con todo, o caso máis escandaloso e relevante en materia de fragmentación de proxectos é o relativo a 6 parques -Caaveiro, Tesouro, Barqueiro, Badulaque, Santuario e Moeche- que se atopan en tramitación por parte do mencionado ministerio na zona noroccidental da provincia da Coruña. Nos anuncios de exposición pública dos mesmos, de cada un deles, publicados ao longo dos últimos meses, dita fragmentación recoñécese abertamente. Así, por exemplo, no Anuncio da área de Industria e Enerxía da Delegación do Goberno en Galicia polo que se somete a información pública o Estudo de Impacto Ambiental e a solicitude de Autorización Administrativa Previa do Parque Eólico Moeche de 53 MW e a súa infraestrutura de evacuación na provincia da Coruña, publicado no Boletín Oficial do Estado nº 161, do 7 de xullo de 2021, pódese ler o que segue:

“O parque eólico Moeche forma parte dun conxunto de 6 Parques Eólicos situados na zona noroccidental da provincia da Coruña, en desenvolvemento por parte de Enel Green Power España S.L. O conxunto dos parques eólicos, denominados Caaveiro, Tesouro, Barqueiro, Badulaque, Santuario e Moeche ten unha potencia instalada conxunta de 611 MW e conectan nun mesmo punto de conexión á Rede a Subestación de REE As Pontes (posición Grupo 3 Central Térmica).

Dado que as citadas instalacións de xeración teñen carácter autónomo e independente para todos os efectos, o parque eólico Moeche estará dotado da súa propia subestación transformadora, das súas propias instalacións de control e medida e das súas propias infraestruturas de conexión á rede de transporte”

Singularmente relevante para estes efectos da concorrencia de fragmentación artificial resulta tamén o caso de tres novos parques eólicos cuxa construción foi recentemente autorizada pola Xunta de Galicia, os denominados Bustelo, Campelo e Monte Toural, que afectan os municipios galegos de Coristanco, Santa Comba, Carballo e Tordoia. Todos eles sitúanse nunha mesma área xeográfica, ao redor da Lagoa de Alcaían, e comparten accesos, liñas de evacuación e estación transformadora. O Consello de la Xunta de Galicia declarou aos tres nun mesmo acto administrativo proxectos de interese especial, en base á normativa referida en liñas precedentes, outorgándolles tramitación prioritaria e reducindo á metade os prazos de instrución. Fronte aos actos administrativos de autorización dos mentados parques, a Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA) e a Plataforma para a Defensa da Cordilleira Cantábrica (PDCC), en representación de todas as entidades promotoras do Fondo para a Defensa Xurídica da Cordilleira Cantábrica (FDJCC), interpuxeron tres recursos contencioso-administrativos

ante o Tribunal Superior de Xustiza de Galicia (TSXG), xa admitidos a trámite no momento actual.

III.4. Vulneración do artigo 5 da Directiva 2011/92/UE a través da autorización administrativa de proxectos en cuxa Declaración de impacto ambiental non se propoñen alternativas, considerando os efectos ambientais.

O artigo 5 da Directiva relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente dispón no seu primeiro parágrafo que "no caso de proxectos que, en aplicación do artigo 4, deban ser obxecto dunha avaliación de impacto ambiental de conformidade co establecido no presente artigo e nos artigos 6 a 10, os Estados membros adoptarán as medidas necesarias para que o promotor forneza na forma adecuada a información especificada no anexo IV (...)". Engade ese artigo no seu terceiro parágrafo que "a información para proporcionar polo promotor de conformidade co apartado 1 conterá, polo menos: (...) d) unha exposición das principais alternativas estudadas polo promotor e unha indicación das principais razóns da súa elección, tendo en conta os efectos ambientais".

A citada Sentenza do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, Sala Terceira, nº 254/2020, do 9 de novembro, concluíu no seu Fundamento de Dereito cuarto que a Xunta de Galicia autorizou a construción da Fase II do P.E. Sasdónigas a pesar de que na Declaración de impacto ambiental non se tivo en conta alternativa algunha. Concretamente, pronúnciase a Sala sobre a vulneración a respecto diso da normativa interna, aínda que omite a referencia á vulneración do Dereito da Unión, a cal queda fóra de toda dúbida:

"Que a DIA da fase II, informe de 1-8-2018 incumpre o art. 7.1. b) do R.D. Legislativo 1/2008, do 11 de xaneiro, TR da Lei de Avaliación de Impacto Ambiental de Proxectos, ao non comprenderse unha exposición das principais alternativas e xustificación de principais razóns da solución adoptada, atendidos os efectos ambientais, tendo en conta que no presente caso só contemplou a promotora a alternativa que propón ou a "opción cero", que non supón unha alternativa real de emprazamento por efectos ambientais, senón un non alternativo, a non execución do proxecto, que só deixaría como emprazamento ao elixido pola promotora (f. 2.255) "desenvolvemento económico", cando debe ser "primeiro protección ambiental", mellor economicamente, principalmente para " Norvento S.L.", pero o obxecto é a

preservación do medio ambiente, considerando o T.S. (s. 2-10-2009, RC 1570/2009) que o obxectivo é a preservación dos recursos naturais e do medio ambiente dunha determinada zona que debe ser elixida como consecuencia da exclusión doutras alternativas previa a correspondente comparación dos efectos da localización nos aspectos ambientais da zona, que non acontece ao elixirse a utilización dunhas instalacións preexistentes sen o preceptivo estudo referido (S. 16- 02-2017, RC 283/2016) que non acontece cando se autoriza a localización nunha parcela, sen a valoración doutras posibles alternativa de emprazamento o que a vicia de nulidade”.

Á mesma conclusión chega o Alto Tribunal galego no Fundamento de Dereito sexto da súa Sentenza 269/2020, do 17 de novembro de 2020, por medio da cal se anulou o Acordo do Consello da Xunta de Galicia, do 20 de decembro de 2018, aprobatorio do proxecto de parque eólico Sasdónigas fase II, como proxecto sectorial de incidencia supramunicipal, resolución na que tamén se conclúe a falta de valoración na Declaración de impacto dos efectos sinérxicos (Fundamento de Dereito quinto).

III.5. Vulneración da Directiva 2011/92/UE por parte das disposicións contidas no Real Decreto-lei 6/2022, de 29 de marzo, polo que se adoptan medidas urxentes no marco do Plan Nacional de resposta ás consecuencias económicas e sociais da guerra en Ucraína.

Recentemente entrou en vigor no Estado español o Real Decreto-lei 6/2022, do 29 de marzo, polo que se adoptan medidas urxentes no marco do Plan Nacional de resposta ás consecuencias económicas e sociais da guerra en Ucraína. Dita norma, en particular, vén a excepcionar temporalmente -para tramitacións que se inicien ata o 31 de decembro do ano 2024-, e en relación con determinados proxectos de desenvolvemento de enerxías renovables, a aplicación da Lei española 21/2013, do 9 de decembro, de Avaliación Ambiental, norma de transposición dos preceptos da Directiva 2011/92/UE.

O preámbulo do Real Decreto explica nos seguintes termos o contido desa excepción:

“O capítulo III recolle medidas para a axilización dos proxectos de enerxías renovables coa finalidade de acelerar a descarbonización e reducir a dependencia enerxética. Establécese un procedemento de determinación de afección ambiental para proxectos de enerxías renovables con vixencia

temporal, de aplicación no ámbito de competencia estatal, que tamén poderá ser aplicado polas Comunidades Autónomas no seu ámbito de competencias.

O fomento das enerxías renovables constitúe un dos piares máis importantes do proceso de transición enerxética que debe acometer España para lograr a descarbonización da nosa economía en 2050, cumprindo así os compromisos adquiridos fronte á UE e no Acordo de París.

Así, o artigo 3 da Lei 7/2021, do 20 de maio, de cambio climático e transición enerxética, prevé que no ano 2030 deberá alcanzarse unha penetración de enerxías de orixe renovable no consumo de enerxía final de, polo menos, un 42 %, un sistema eléctrico con, polo menos, un 74 % de xeración a partir de enerxías de orixe renovable.

Tendo presente o artigo 4.2 da Directiva 2011/92/UE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 2011, relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente, establécense como criterios conxuntos para someter os proxectos de enerxías renovables a este procedemento, que as súas liñas aéreas non se atopen incluídas no Anexo I da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, sexan proxectos eólicos cunha potencia igual ou inferior a 75 MW ou proxectos de enerxía solar fotovoltaica cunha potencia igual ou inferior a 150 MW e que, non situándose no medio mariño nin en superficies integrantes da Rede Natura 2000, estean situados integramente en zonas de sensibilidade baixa e moderada segundo a «Zonificación ambiental para a implantación de enerxías renovables», ferramenta elaborada polo Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico.

O resultado deste procedemento é a detección de efectos adversos significativos sobre o medio ambiente. O informe poderá determinar a obrigação de someter a autorización do proxecto ás condicións que se estime oportuno para mitigar ou compensar posibles afeccións ambientais do mesmo, así como a condicións relativas ao seguimento e plan de vixilancia do proxecto ou ben, poderá determinar sometelo ao procedemento de avaliación ambiental que establece a Lei 21/2013, do 9 de decembro, de Avaliación Ambiental, se procede. Por iso, a instalación non poderá ser obxecto de autorización de construción ou explotación se non se respectan ditas condicións.

Outra medida que se introduce na Lei 21/2013, do 9 de decembro, de Avaliación Ambiental, é a priorización do despacho dos expedientes que correspondan a

proxectos de xeración mediante enerxías renovables situados en zonas de sensibilidade baixa e moderada conforme á «Zonificación ambiental para a implantación de enerxías renovables».

Respecto da simplificación dos procedementos de autorización dos proxectos de xeración mediante enerxías renovables competencia da Administración Xeral do Estado que se describiron anteriormente, decláranse de urxencia por razóns de interese público, consistentes na redución da dependencia enerxética, a contención de prezos e a garantía da subministración. Por iso, será de aplicación a redución de prazos e demais efectos establecidos polo artigo 33 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas.

Efectuarase de maneira conxunta a tramitación e resolución das autorizacións previa e de construción definidas, acumulándose os trámites de información e de remisión do proxecto de execución ás distintas Administracións, organismos ou, no seu caso, empresas de servizo público ou de servizos de interese xeral na parte da instalación que poida afectar a bens e dereitos ao seu cargo, e compaxinándose co trámite de información pública. O procedemento para os proxectos para os que os promotores solicitasen a súa declaración como de utilidade pública acumúlase nos seus trámites equivalentes a este procedemento. Tras iso, a área funcional ou, no seu caso, dependencia de Industria e Enerxía dará traslado inmediato do expediente e do seu informe á Dirección Xeral de Política Enerxética e Minas a efectos de resolución”.

Esta norma, de facto, vén supoñer a aniquilación e diminución dos dereitos de participación da cidadanía en materia ambiental. Interesa considerar en particular e a este respecto o contido dos seus artigos 6 e 7. O artigo 6, en concreto, exclúe inicialmente do procedemento de avaliación establecido na Lei 21/2013 as instalacións de enerxías renovables solar e fotovoltaica que teñan unha potencia instalada inferior a 75 MW para parques eólicos e 150 MW para plantas solares, e dispoñan de liñas de evacuación de lonxitude inferior a 15 quilómetros. Ademais, os mentados proxectos non poderán situarse no medio mariño nin en superficies integrantes da Rede Natura 2000, e deberán estar situados integramente en zonas de sensibilidade baixa e moderada segundo a «Zonificación ambiental para a implantación de enerxías renovables», elaborado polo Ministerio para a Transición Ecolóxica e o Reto Demográfico.

Nestes proxectos, a avaliación substitúese por un procedemento de determinación das afeccións ambientais. O parágrafo terceiro do artigo 6 do Real Decreto dispón o que segue a respecto do desenvolvemento dese procedemento:

“3. O procedemento de determinación das afeccións ambientais desenvolverase conforme aos seguintes trámites:

a) O promotor deberá presentar ao órgano substantivo para a autorización a seguinte documentación:

1.º Solicitud de determinación de afección ambiental para proxectos de enerxías renovables. A solicitud de determinación de afección ambiental deberá cumprir os requisitos xerais administrativos recollidos, con carácter xeral, na Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas.

2.º O proxecto consistente no anteprojecto previsto no artigo 53.1.a) da Lei 24/2013, do 26 de decembro.

3.º O estudo de impacto ambiental cos contidos previstos nos artigos 5.3. c) e 35 e no anexo VI da Lei 21/2013, do 9 de decembro.

4.º Un resumo executivo que cuantifique os impactos acreditados respecto dos aspectos recollidos no apartado 3.b).

Sempre que a documentación estea completa, o órgano substantivo remitirá a documentación ao órgano ambiental nun prazo de 10 días. No caso de que non estea completa a documentación, previo trámite de corrección de conformidade co disposto polo artigo 68.1 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do Procedemento Administrativo Común das Administracións Públicas, o órgano substantivo terá ao promotor por desistido.

b) O resumo executivo elaborado polo promotor, deberá abordar de modo sintético as principais afeccións do proxecto sobre o medio ambiente en función dos seguintes criterios:

1.º Afección sobre a Rede Natura 2000, espazos protexidos e as súas zonas periféricas de protección e hábitats de interese comunitario.

2.º Afección á biodiversidade, en particular a especies protexidas ou ameazadas catalogadas.

3.º Afección por verteduras a leitos públicos ou ao litoral.

4.º Afección por xeración de residuos.

5.º Afección por utilización de recursos naturais.

6.º Afección ao patrimonio cultural.

7.º Incidencia socio-económica sobre o territorio.

8.º Afeccións sinérxicas con outros proxectos próximos, alomenos, os situados a 10 km ou menos en parques eólicos, a 5 km en plantas fotovoltaicas e a 2 km respecto de tendidos eléctricos.

c) Á vista da documentación, o órgano ambiental analizará se o proxecto producirá, previsiblemente, efectos adversos significativos sobre o medio ambiente, e elaborará unha proposta de informe de determinación de afección ambiental, que remitirá ao órgano competente en materia de medio ambiente, o cal dispoñerá dun prazo de dez días para formular observacións. Transcorrido dito prazo, a falta de resposta considerarase como aceptación do contido da proposta de informe a efectos de proseguir as actuacións.

d) En todo caso, o órgano ambiental formulará o informe de determinación de afección ambiental no prazo máximo de dous meses desde a recepción da documentación. No mentado informe determinarase se o proxecto pode continuar coa correspondente tramitación do procedemento de autorización por non apreciarse efectos adversos significativos sobre o medio ambiente que requiran o seu sometemento a un procedemento de avaliación ambiental ou se, pola contra, o proxecto debe someterse ao correspondente procedemento de avaliación ambiental conforme ao previsto na Lei 21/2013, do 9 de decembro.

O informe poderá determinar tamén a obrigação de someter a autorización do proxecto ás condicións que se estime oportuno para mitigar ou compensar posibles afeccións ambientais do mesmo, así como a condicións relativas ao seguimento e plan de vixilancia do proxecto. A instalación non poderá ser obxecto de autorización de construción ou explotación se non se respectan ditas condicións.

e) O informe de determinación de afección ambiental será publicado na web do órgano ambiental e notificado ao promotor e órgano substantivo nun prazo máximo de dez días”.

Tal e como se pode apreciar, non aparece nesta regulación mención algunha á existencia dun trámite de información pública ou de calquera tipo de participación pública. Non menos destacable resulta, polo demais, que igualmente se obvia o trámite de consultas a outras administracións con competencias sectoriais. Debe salientarse, ademais, que o parágrafo sexto do artigo 6 do Real Decreto sinala que “o procedemento regulado neste artigo non ten carácter básico e por tanto só será de aplicación á Administración Xeral do Estado e aos seus organismos públicos. Con todo, no seu ámbito de competencias, as Comunidades Autónomas poderán aplicar o disposto neste artigo unicamente para os proxectos aos que se refire o apartado 1”. Ábrese a porta, pois, a que as Comunidades Autónomas apliquen este novo procedemento á tramitación de proxectos que sexan da súa competencia.

O artigo 7 do Real Decreto, pola súa banda, regula os procedementos simplificados de autorización de proxectos de enerxías renovables competencia da Administración Xeral do Estado que obtivesen ese informe de determinación de afección ambiental favorable, aos cales poden acollerse os promotores dos citados proxectos previa solicitude ao efecto presentada antes do 31 de decembro de 2024. “Estes procedementos -dispón ese artigo 7- tramitaranse conforme ao Real Decreto 1955/2000, do 1 de decembro, polo que se regulan as actividades de transporte, distribución, comercialización, subministración e procedementos de autorización de instalacións de enerxía eléctrica, aplicándose a redución de prazos prevista neste artigo e demais efectos previstos polo artigo 33 da Lei 39/2015, do 1 de outubro”.

En particular -artigo 7.1. c)-, “o trámite de información pública regulado nos artigos 125 e 126 do Real Decreto 1955/2000, do 1 de decembro, realizarase simultaneamente co previsto no apartado a) e os seus prazos quedan reducidos á metade”. Durante ese trámite de información pública reducido a 15 días, sinaladamente e segundo cabe deducir da confusa redacción da norma, non estarán ao dispor da cidadanía os informes doutras administracións e organismos cuxos bens e dereitos poidan verse afectados.

Unha interpretación sistemática das disposicións da Directiva 2011/92/CE, e en particular do seu artigo 4.2 en relación cos seus artigos 5 a 10, non pode por menos que levarnos

á conclusión de que é unha decisión de cada Estado que proxectos de entre os enumerados no Anexo II da Directiva deben ser sometidos a avaliación de impacto ambiental.

Dita decisión, no caso do Estado español, adoptouse mediante a Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, norma de transposición da Directiva. O recente Real Decreto ao que nos estamos referindo, con todo, ten o efecto de suspender temporalmente a aplicación desa norma de transposición en relación con determinados proxectos, quebrando en particular, e probablemente ante a forte resposta da cidadanía fronte á invasión de proxectos eólicos en tramitación, o Dereito da mesma a participar no procedemento para a determinación da afección ambiental.

Resulta incuestionable que esta reconfiguración dos procedementos de avaliación ambiental e autorización constitúe unha vulneración do principio de non regresión en materia ambiental. Ese principio materialízase no establecemento de limitacións aos poderes públicos para diminuír ou afectar de maneira significativa o nivel de protección ambiental alcanzado, salvo que a limitación pretendida estea absoluta e debidamente xustificada.

A este respecto cómpre lembrar que o dereito ambiental da Unión Europea, partindo do principio do desenvolvemento sostible no marco do reforzo da cohesión e a protección do medio ambiente (Preámbulo do tratado sobre a Unión Europea de Lisboa), pretende alcanzar un nivel elevado de protección e mellora do medio ambiente (artigo 3.3 do TUE), obxectivo que se erixiu nun criterio teleolóxico de interpretación xurisprudencial, en virtude do cal se aplica o dereito comunitario mediante a interpretación do Tratado e as Directivas en materia de medio ambiente, en función dos fins perseguidos. Os obxectivos identifícanse co avance na protección do medio ambiente, o cal vén limitar e mesmo a proscribir a aplicación de disposicións que supoñan unha regresión.

Precisamente censurando unha normativa nacional de simplificación de trámites administrativos ao estilo da que vimos glosando, procede citar a moi relevante Sentenza do Tribunal de Xustiza (Sala Segunda) do 6 de novembro de 2008, asunto C-381/07, *Association nationale pour a protection deas eaux et rivières –TOSE/ Ministère de l'Écologie, du Développement et de l'Aménagement durables*. Plantexouse nese caso por parte do Consello de Estado francés unha cuestión prejudicial verbo da interpretación do artigo 6 da Directiva 2006/11/CE, do Parlamento Europeo e do

Consello, do 15 de febreiro de 2006, relativa á contaminación causada por determinadas substancias perigosas vertidas no medio acuático da Comunidade.

A cuestión prexudicial, concretamente, formulouse nos seguintes termos:

“¿Pode interpretarse o artigo 6 da Directiva 2006/11 [...] no sentido de que, unha vez adoptados, en aplicación deste artigo, programas de redución da contaminación das augas que comprendan normas de calidade ambiental, permite aos Estados membros establecer, para determinadas instalacións consideradas pouco contaminantes, un réxime de declaración acompañado do recordatorio destas normas e dotado dun dereito, conferido á autoridade administrativa, de opoñerse á apertura da explotación ou de impoñer valores límite de vertedura específicos para a instalación de que se trate?”.

Das consideracións da Sala en resposta a dita cuestión permitímonos salientar, en fin, as dúas seguintes:

“31 Do conxunto das consideracións precedentes dedúcese que, contrariamente ao que sostiveron os gobernos francés, italiano e neerlandés nas súas observacións escritas ou orais, un réxime de declaración dotado dun dereito de oposición, mesmo se se basea nun obxectivo de simplificación dos procedementos administrativos e de mellor repartición dos medios de control, como o do procedemento principal, non pode considerarse equivalente ao réxime de autorización previa establecido no artigo 6 da Directiva 2006/11.

(...)

35. Como consecuencia de todo o anterior, procede responder á cuestión exposta que o artigo 6 da Directiva 2006/11 non pode interpretarse no sentido de que, unha vez adoptados en aplicación deste artigo programas de redución da contaminación das augas que comprendan normas de calidade ambiental, permita aos Estados membros establecer, para determinadas instalacións consideradas pouco contaminantes, un réxime de declaración acompañado do recordatorio destas normas e dotado dun dereito, conferido á autoridade administrativa, de opoñerse á apertura da explotación ou de impoñer valores límite de vertedura específicos para a instalación de que se trate”.

Polas razóns expostas, e considerando en particular a equivalencia dos supostos de feito -diminución de garantías medioambientais por aplicación de normativas de simplificación

administrativa- formulados nesta cuestión prexudicial e no Real Decreto-Lei 6/2022, debemos de concluír que a normativa dese Real Decreto-Lei 6/2022 vulnera o Dereito da Unión, e en particular o disposto na Directiva 2011/92/UE en materia de participación pública en materia medioambiental.

Á vista do anteriormente exposto, os colectivos e grupos denunciante apelan á Comisión para que adopte as medidas que no Dereito da Unión procedan a fin de reverter as graves situacións de vulneración do mesmo reflectidas nas páxinas precedentes e de garantir a axeitada salvagarda do medio ambiente.

En Santiago de Compostela, no mes de xuño de 2022, asina dixitalmente

Roi Cuba Dorado
Presidente de ADEGA